

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבה לט/של"ז של הממשלה
כ"ז באייר תשל"ז - 15.5.77
(בשעה 9.00)

נכחו חברים: ש. פרס - יו"ר, א. אוזון, י. אלון, ח. בר-לב, מ. ברעם, י. גלילי,
ג. האוזנר, ש. הלל, א. ידלין, ג. יעקבי, ח.י. צדוק, מ. קול, י.
רבינוביץ, ש. רוזן, ו. שם-טוב

נעדר : ראש הממשלה י. רבין (בחופשה)

- ג. אבנר - מזכיר הממשלה
- ש. אבינרי - המנהל הכללי, משרד החוץ (בס' 607 ו-608)
- תא"ל א. בראון - לשכת שר הבטחון
- א. חפץ - משרד התחבורה (בסעיף 612)
- א. חסין - לשכת שר החוץ (בסעיף 607)
- א. לביא - משרד המסחר והתעשייה (בסעיף 617)
- א. מזרחי - לשכת ראש הממשלה
- ע. סיון - המנהל הכללי, משרד האוצר (בסעיף 612)
- ע. ערן - המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה
- צ. צפרירי - מנכ"ל "רכבת ישראל" (בסעיף 612)
- א. רוך - לשכת שר התחבורה (בסעיף 612)

- סדר היום:
- 607. ענינים מדיניים
 - 608. ענינים בטחוניים
 - 609. יצוא בטחוני
 - 610. העברת מפעלים בטחוניים לגליל
 - 611. ש א ל ו ת
 - 612. סלילת מסילת הברזל לאילת
 - 613. המרת קצובת הביגוד לשרים מדולרים ללירות
 - 614. מינוי מנהל כללי בפועל למשרד הדתות
 - 615. מינוי מנהל אגף המכס והבלו
 - 616. מינוי מנהל אגף החינוך הדתי במשרד החינוך והתרבות
 - 617. אשדור ההסכם בדבר הקמת הקרן הדו-לאומית למחקר ולפיתוח תעשייתיים
 - 618. הצטרפות ישראל לאמנה בדבר תקנות בינלאומיות למניעת התנגשויות כים
 - 619. [REDACTED]

607. ענינים מדיניים

שר הבטחון ש. פרס:

רבותי, בוקר טוב, אנו מתחילים בישיבה. שר החוץ.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

כזכור לממשלה, היוזמה לפגישה עם מזכיר המדינה, וואנס, באה מצד ארה"ב, והם רואים בזה את אחד הביטויים להתחייבותם כלפינו להחזיק את ישראל בחמונה בכל שלב מהשלבים של מאמצי השלום במזרח התיכון. כפי שהוא עצמו הגדיר זאת בפומבי: "TO BRIEF", לעדכן ולתדרך אותה בדבר תוצאות שיחות קרט וואנס עם מנהיגי ממשלות ערב.

היות ואינני סבור, כי היום הוא המועד המתאים לקיום דיון מדיני, אני רוצה להסתפק בדיווח מתומצת מאד, פשוט כדי שחשדים ידעו ממקור ראשון כמה מדובר ולא יפלו טרף לספקולציות שמפרסמות אם באמצעי התקשורת בארץ ואם בחו"ל.

אם כן, בקטע הפרלמנטרי של השיחה, לפני שישבנו לארוחת הצהרים, כאשר גלגלנו דברים לאו דוקא לפי סדר היום המסודר, שמעתי מפי האמריקאים על המתרחש בקרן האפריקנית ובאפריקה בכלל, והרושם שקיבלתי הוא שהם פחות פסימיים מהמערב-אירופאיים, לדעתם, ככל שהסובייטים מצליחים לקנות לעצמם השפעה במדינה אחת, הם מפסידים קצת מההשפעה שכבר קיימת להם במדינה אחרת. אבל זאת לא היתה הסיבה העיקרית לאותה פגישה, אבל אי אפשר להפגש עם המנהיגים האמריקאיים מבלי לדבר על אפריקה, שתופסת תשומת לב רבה במחשבתם, והם רואים בנו גורם מעוניין באפריקה.

מכאן, אם כן, תמצית הערכת מזכיר המדינה לגבי עמדות מנהיגי ערב. ראשית, מהות השלום - בשיחות אלו לחצו האמריקאים חזק על הצורך בהגדרת מהות השלום כהתאם לגישה שבאה לידי ביטוי ע"י הנשיא קרטר, בדבר הצורך בשלום מלא. הם הדגישו את הצורך בתהליך הנורמליזציה של היחסים, נוסף על ההסכם החתום.

המלך חוסיין היה יותר גמיש מהאחרים. הנשיא סאדאת נתן אינדיקציות מטוימות בדבר ויצר תנועה לקראת ציפיות אמריקאיות בנדון. אסאד היה הנוקשה ביותר, אבל גם הוא לא רחץ את התביעה האמריקאית לשלום מלא על הסף והתיר לעצמו את הזכות לחזור ולחשוב על הבעיה הזו.

האספקט השני - טריטוריות או גבולות - כל המנהיגים הערביים, ללא יוצא מן הכלל, עומדים על נסיגה ישראלית לקווי 1967, לרבות מירושלים. כולם דיברו בדרגת חום גבוהה יותר מפתוחה על הצורך ועל האפשרות לקבוע איזורים מפורזים משני צדי הגבולות. האמריקאים מיששו את הדופק האם אמנם תסכים איוו שהיא מדינה ערבית לפטרולים משותפים ישראלים-ערביים, כפי שידענו בעבר, אך אף אחד מבעלי הדברים הערביים לא נתן תשובה חיובית בעניין.

כאשר לאמצעים טנולוגיים, אלקטרוניים, כמו מכשירי התרעה ופיקוח - המצרים מתייחסים לכך ביתר חיוך מאשר ארצות אחרות, אבל גם סוריה שמחשיבה זאת פחות, מוכנה לברר זאת.

כל המדינות הנוגעות בדבר מסכימות לטיסות פיקוח של צד שלישי - ארה"ב, בדומה לשיתוף הפעולה שהיה עד עכשו בדבר הפרדת הכוחות, זאת כדי שמעצמה אמינה תוכל לדרוש לצדדים על התפתחויות ושינויים החלים במערך הכוחות של שני הצדדים.

כל מדינות ערב הדגישו את חשיבותן של ערכויות בינלאומיות, והרחיק לכת הנשיא המצרי באומרו שאיננו מתנגד לברית צבאית אמריקאית-ישראלית.

שלישית - הבעיה הפלשתינאית - סאדאת ממשיך לדבר על הקשר (LINK) בין מדינה פלשתינאית וממלכת ירדן עוד לפני כינוסה של ועידת ג'ניבה. הוא לא פירש מה היא מהות הקשר. כשהאמריקאים לחצו עליו ושאלו האם הוא מדבר על פדרציה מלאה או קונפדרציה, הסתבר שהוא איננו מתחייב לכאן או לכאן, אם כי יש גם אצלו יותר נטיה לקונפדרציה מאשר לפדרציה.

הסורים טוענים, כי המדינה הפלשתינאית יכולה להיות ישות עצמאית לחלוטין, או קשורה בקונפדרציה עם ירדן, או אפילו בקונפדרציה עם ירדן וסוריה גם יחד.

שר התיירות מ. קול:

החלום של סוריה רבתי.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

לעומתם, מדבר המלך חוסיין על קשר פדרטיבי. הוא מדגיש את הצורך בהגדרה עצמית של הפלשתינאים, תוך הבעת בטחון, שאם ייערך משאל עם, רפרנדום, יעדיפו תושבי השטחים המוחזקים את הקשר עם ירדן על פני פתרון אש"ף.

הנשיא אסאד, שהיה האחרון במגעים עם הנשיא קרטז, בעצם טען, שבשלב מוקדם זה, טרם יודעים הערבים מהו ההסדר הרצוי ביותר ויש עוד מקום לבירורים פנימיים בין מדינות ערב לבין עצמן, כדי לעבד הכנית.

באשר ליצוג הפלשתינאים בוועידת ג'ניבה - מנהיגי ערב העלו ארבע אפשרויות: ראשית, השתתפות אש"ף במשלחת כל-ערבית מאוחדת. התומכות ברעיון זה הן בעיקר סוריה וירדן. המתנגדת החריפה ביותר היא מצרים. היא בעד יצוג אש"ף במשלחת עצמאית, אבל היא מתנגדת למשלחת ערבית משותפת (דבר זה הובהר עוד לפני הפגישה עם וואנס).

הועלתה אפשרות של משלחת משותפת לירדן ואש"ף (אני מדגיש - אש"ף). כשביקשתי לברר את עמדת חוסיין לאפשרות זו, הוא אמר שאמנם הירדנים אינם נותנים לכך עדיפות, אבל אם יתר מדינות ערב תעמודנה על צרוף כזה, תסכים ירדן למשלחת אש"פית-ירדנית משותפת.

הועלתה אפשרות על ידי גורמים ערביים בדבר האפשרות להכרה סימולטנית של ישראל ואש"ף, האחד בזכויות השני. הם רוצים כי אש"ף יקבל את החלטת מועצת הבטחון 242 עם הבנה להסתייגות אפשרית מהפסקה המדברת על הפלשתינאים כפליטים בלבד, מתוך הרגשה שהמדובר כאן לא רק בפליטים, אלא גם בקבוצה לאומית.

הסורים והירדנים מעדיפים את האפשרות של משלחת כל ערבית מאוחדת, כולל אש"ף. חוסיין היה מעדיף לצרף כמה פלשתינאים למשלחת של מדינתו, אבל הוא עצמו איננו בטוח כי הדבר ריאלי.

שר המשטרה ושר הפנים ש. הלל:

אינני מבין זאת.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

מדובר על אש"ף, לא על ג'עברי - ואני מדבר על עמדת הערבים כפי שהשתקפה בעיני האמריקאים.

באשר לאלמנט הזמן - הנשיא סאדאת הדגיש, כי מועד הביצוע של ההסכם שיושג, יהווה חלק מהסכם השלום והזכיר, בסופו של דבר, את האפשרות של נורמליזציה של יחסים בין מצרים לישראל תוך חמש שנים. אבל הוא עמד על כך, שהנסיגה תבוצע בפרק זמן קצר יותר מהשלמת הנורמליזציה.

הירדנים הם הנדיבים ביותר בניסוחי הנורמליזציה, ואילו הסורים הם הקמצנים ביותר. הם עדיין מקווים ל"סיום מצב המלחמה" תמורת נסיגה טוטאלית וסיורי בטחון.

באשר לוועידת ג'ניבה - סאדאת וחוסייין הדגישו את הצורך בהכנה מדוקדקת של הוועידה בטרם תכונס, על מנת למנוע את כשלונה. אסד מאמין כי אפשר לנהל משא ומתן על בעיות סובסטנטיביות בג'ניבה עצמה, ולא דווקא לסיים את המשא ומתן על בעיות אלו בטרם תכונס הוועידה.

וואנס אינו מוציא מכלל אפשרות, כי הרוסים עלולים להעלות הצעה לקביעת מועד קרוב, מדויק, לכינוס הוועידה. זה עונה על העמדה הסורית. אבל האמריקאים לא התחייבו על מועד מדויק לכינוס הוועידה לפני שייתיעצו אתנו. עם זאת, הוא בהחלט צופה שהוועידה תתכנס עוד השנה.

ברור לחלוטין, לדברי וואנס, כי לאחר הבחירות בישראל ולאחר שתכונס ממשלה חדשה, יוזמן ראש הממשלה לבקר בושינגטון. הוא גילה עניין רב בבחירות, באפשרויות של הרכבת ממשלה ובאורך הזמן הדרוש לכך, אבל זה לא נושא שצריך לבזבז עליו זמן.

השד י. גלילי :

ספר לנו אם אתה יודע.

סגן ראש הממשלה ושד החוץ י. אלון :

הזמן לכך. אני מסכים, אם ממלא מקום ראש הממשלה יתן את

שד הבטחון ש. פרס :

בענין זה. אני סומך על האינטליגנציה הטבעית של חשדים

סגן ראש הממשלה ושד החוץ י. אלון :

אני רוצה להדגיש, שלא יצרתי אצלו ציפיות לכינון מהיר של הממשלה, והבעתי חשש כי יתכן ויהיה צורך בזמן ממושך עד שתיכונן ממשלה חדשה וראש הממשלה החדש יפעיל את הממשלה ואז הוא יוכל להתפנות לנסוע לווינגטון.

שד התיירות מ. קול :

דיין? הוא לא שאל על בחירות חדשות, לפי ההתחייבות כלפי

סגן ראש הממשלה ושד החוץ י. אלון :

זאת הוא שכח.

בושינגטון מצפים לביקור הנסיך פאהר ב-24 למאי וכמובן, באיזה שהוא מועד שאיש אינו יכול לנחש מראש - לביקור ראש הממשלה שלנו.

מזכיר המדינה אמר, כי בדעתו לבקר באיזור לאחר ביקור ראש הממשלה בושינגטון, ושבעלב זה הוא כבר יבוא לעמוד על הצעות קונקרטיות ולא על דיבור כללי. כלומר, לא על אלגברה בלבד, אלא על סימני היכר ברורים יותר, כי הם רוצים לאתר היכן נקודות ההסכמה האפשריות בין ישראל ומדינות ערב והיכן הן נקודות המחלוקת, שארה"ב תצטרך לטפל בגישור על פניהן, אפילו תוך כדי הצגת הצעות לצדדים - כיצד נראה להם כי ניתן לפתור פתרון הוגן. עם זאת, הוא חזר והדגיש בפעם המי יודע כמה, שאין בדעת ארה"ב לצאת עם תכנית מלאה, שהיא אינה מתכוונת לכפות פתרון על הצדדים ושהיא רוצה כי בסופו של דבר, הצדדים עצמם יחליטו במה הם רוצים והאם הם רוצים בשלום. הרצון לשלום וההצעות להשגתו נובעים ממדיניות הצדדים ולא מארה"ב. הם, האמריקאים, רואים בהחלטת מועצת הבטחון 242 את היסודות הדרושים להשגת השלום והם רואים את הקשר שבין נכונותה של ישראל לויתור על טריטוריות תמורת שלום לבין השגתו.

באשר לפלשתינאים - האמריקאים עומדים בהתחייבות שניתנה לישראל, כפי שהיא נוסחה בהסכם ההכנה, כשהושג הסכם הביניים עם מצרים. ואני רוצה לצטט מה וואנס אמר בענין הזה, כדי שיהיה ברור כיצד הוא ניסח זאת. הוא אמר כי באשר לאש"ף והפלשתינאים:

"SINAI". "WE WOULD STAND BY THE COMMITMENT WE GAVE TO YOU AT THE CONCLUSION OF THE AGREEMENT"

ואני הבאתי אתי את ניסוח ה-COMMITMENT כדי שיהיה ברור על מה מדובר. בתזכיר ההכנה שנחתם ב-1 לספטמבר כתוב לאמור - ואני מצטט פסקה מס' 2 בהסכם:

"THE UNITED STATES WILL CONTINUE TO ADHERE TO ITS PRESENT POLICY WITH RESPECT TO THE PLO, WHEREBY IT WILL NOT RECOGNIZE OR NEGOTIATE WITH THE PLO SO LONG AS THE PLO DOES NOT RECOGNIZE ISRAEL'S RIGHT TO EXIST AND DOES NOT ACCEPT SECURITY COUNCIL RESOLUTIONS 242 AND 338".

אני רוצה עוד להזכיר, כי כאשר וואנס היה בארץ, במסיבת עיתונאים משותפת אתי ובנוכחותי, הוא חזר בתמצית על ההתחייבות הזו, ואפילו הרחיב את המחויבות האמריקאית ואמר כי הם יתבעו גם את שינוי האמנה, נוסף להכרה בזכותה של ישראל להתקיים ובנוסף לקבלת החלטות 242 ו-338 של מועצת הבטחון. הוא חזר על כך גם בעת ביקורו בדמשק וגם בעת התכנית הטלוויזיונית "אל מול פני האומה" זמן קצר לאחר שובו. מאידך, ניסיתי לברר האם מאז הופעתו בתכנית הטלוויזיונית "אל מול פני האומה" הוא חזר על הנוסח המלא ולא נתקלתי בכך, אבל הדברים כתובים וזכורים.

השר י. גלילי:

פיסקה זו מתייחסת לאש"ף ולא כללית לפלשתינאים.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

לאש"ף - שלש פעמים, במשפט אחד, הם מופיעים בשם המלא. בעניין אש"ף, כאמור, ארה"ב עומדת בהתחייבות שנתנה. יחד עם זאת, ציין וואנס כי הם מאמינים, שבאיזו שהיא צורה, צריך יהיה לתת HOMELAND לפלשתינאים. ובהקשר זה, אני רוצה לצטט מה אמר הנשיא קרטז בעניין הפלשתינאים, בהתבטאותו האחרונה, במסיבת עיתונאים, ב-12 למאי. זו הודעה מעניינת ואני מצטט את הקטע הרלוונטי בדברי קרטז, בחשובה לשאלת עתונאי:

MIDDLE "I DO NOT THINK THERE CAN BE ANY REASONABLE HOPE FOR A SETTLEMENT OF THE FOR MORE THAN 29 EASTERN QUESTION, WHICH HAS BEEN EXISTENT NOW ON A CONTINUING BASIS DEFINITION OF WHAT THAT YEARS WITHOUT A HOMELAND FOR THE PALESTINIANS. THE EXACT THE PALESTINIAN ENTITY, ITS HOMELAND MIGHT BE, THE DEGREE OF INDEPENDENCE OF OTHERS, THE GEOGRAPHICAL BOUNDARIES RELATIONSHIP WITH JORDAN AND PERHAPS SYRIA AND OF IT ALL HAVE TO BE WORKED OUT BY THE PARTIES INVOLVED; BUT FOR THE PALESTINIANS TO HAVE A HOMELAND AND FOR THE REFUGEE QUESTION TO BE RESOLVED, IS OBVIOUSLY OF CRUCIAL IMPORTANCE".

שר החירות מ. קול:

זו הפעם הראשונה שיש ניסוח כזה.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

זה הניסוח המפורט ביותר שאני זוכר בדברי קרט, ובמה הוא שונה מההחלטות במסיבת העתונאים בקלינטון? שם הוא הדגיש כי המדובר בפליטים פלשתינאיים - ואם כי גם פה יש אזכור של המושג "פליטים", הרי כאן יש גם הדגשה של הבעיה הפוליטית. בקלינטון הוא אמר, כי הדבר צריך להקבע בין מדינות ערב לבין עצמן, ואילו פה הוא אומר כי זה נושא למשא ומתן בין ה-PARTIES CONCERNED וזה כולל גם את ישראל. פה מדובר גם על מידת עצמאות, גבולות, ישות וקשרים עם גורמים אחרים. בקלינטון הוא הזכיר את JORDANIAN NATION, כמי שצריכה לספק HOMELAND ואילו פה יש אזכור לא רק של ירדן, אלא גם של סוריה וזה מחקש עם המחשבה של סוריה, שיש מקום לקונפדרציה בין המדינה הפלשתינאית והירדנית ואפילו עם סוריה.

כמובן, החשוב בהודעה זו הוא, שיש צורך בהסכם בין הצדדים. כלומר, ישראל היא צד בקביעת העניין. וגם וואנס, בשיחתו אתי, כאשר התחייב לעמוד במחויבות האמריקאית שניתנה באותו הסכם שציטטתי, הוא אמר כי ארה"ב

אינה מתכוונת לקבוע את מהות הפתרון של הבעיה הפלשתינאית, וכי כל זה פתוח למשא ומתן.

אני ערערת על ביטוי ה-HOMELAND, לא כל כך משום שאני מזדעזע מהרעיון, שצריך שלכל אדם יהיה בית, כמו שברור לי ששימוש במושג זה, שהוא שונה מהמונחים שהשתמשו בהם קודם לכן, פותח פתח לפירושים בלתי רצויים ומסוכנים. לכן, חזרתי ושאלתי: "למה אתם מתכוונים"? וואנס השיב כי אין בכוונת הנשיא להגדיר מושג זה, על הצדדים לעשות זאת ולקבוע באיזו צורה ובאיזה מקום יהיה ה-HOMELAND. אבל גם לפלשתינאים צריך שיהיה מקום, שיראו בו HOME ולדעת הנשיא, צריך שגם לפלשתינאים תהיה SOME ENTITY באיזור. הם לא הגיעו למסקנה באיזו צורה זה צריך להיות ומה יחסה של הישות הזו למדינות באיזור. כאמור, הצדדים יקבעו זאת במשא ומתן.

אני רוצה לומר מהו הקו שנקטתי מבחינה עקרונית. אמרתי לוואנס, כי הדבר האחרון שישראל רוצה בו זה עימות עם ארה"ב. אבל יכול להיות שנגזר עימות ואם יהיה עימות, אז חשוב שהוא יהיה על ויכוח אמיתי ולא על אי-הבנות. יהיה חמור אם העימות יבוא כתוצאה מאי-הבנה של התבטאויות שונות. אני, למשל, אמרתי לו בראשית השיחה, עוד לפני שישבנו לאכול, שאני חושב שהוא אפילו היה עלול לפרש שלא כהלכה את דברי חשד פרס, בתגובה לדבריו במסיבת העתונאים שלו, שכן פרס לא קיבל חלק ניכר מהדברים שהוא אמר; שלא יטעה, אבל כשהוא אמר שלא יהיה IMPOSITION, את זה פרס כן קיבל. מעצם הדברים שאמרתי, הוא הבין כי יש מידה רבה של אי-הסכמה וכי אנו לא נירחע מעימות בנושאים סובסטנטיביים, אך אנו צריכים להגיע לרמה כזו של דיבור גלוי בינינו, על מנת שהעימות לא יהיה כתוצאה מאי-הבנה של דברים.

(ער כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ת.)

הסברתי לו מהי החיוניות, שאין לה תחליף, לגבולות בני הגנה. כלומר, שהגבולות המדיניים צריכים להיות בעלי ערך אסטרטגי והם אינם זהים עם הקו הירוק. הסברתי לו, שמכשירים אלקטרוניים, איזורים מפורזים ואפילו כוחות מפורזים, אם כי יכולים להיות מועילים, אולם כתוספת לגבולות בני הגנה ולא במקומם.

כמובן, ניסיתי לבסס את התיזה שלנו, שישדאל חוקה, בעלת יכולת הגנה עצמית, היא גם נכס עצום ליציבות היחסית שבאיזור ואפילו הבאתי זאת קצת בדרמטיזציה ואמרתי לו, שכאשר יגיע הזמן להחליט ואני אצטרך לתת את המלצתי לקבינט, אני אזהיר את הקבינט מלהסכים שאמצעים טכניים יבואו במקום גבולות בטחון. כי אני רואה את החזרה לקווים שקדמו ל-1967 כאיבוד לדעת.

הסברתי לוואנס, שאם כי אני מאמין, שהם אינם רוצים ללחוץ עלינו, אך כאשר מנהיגים מוסמכים של ארה"ב - ובכוונה לא הזכרתי את הנשיא - יוצאים בהודעות ספורדיות על מרכיבים שונים של ההכנות, יש בזה נזק רב ומשום אלמנט של לחץ עקיף. טוב שהם אומרים שלא תהיה כפיה, אך השמעת עמדות אמריקאיות בנושאים המרכזיים של הסכסוך והדרכים לפתרון, מעוררים ציפיות בצד השני, שאין להן סיכוי, ומתחילים להוות לחץ.

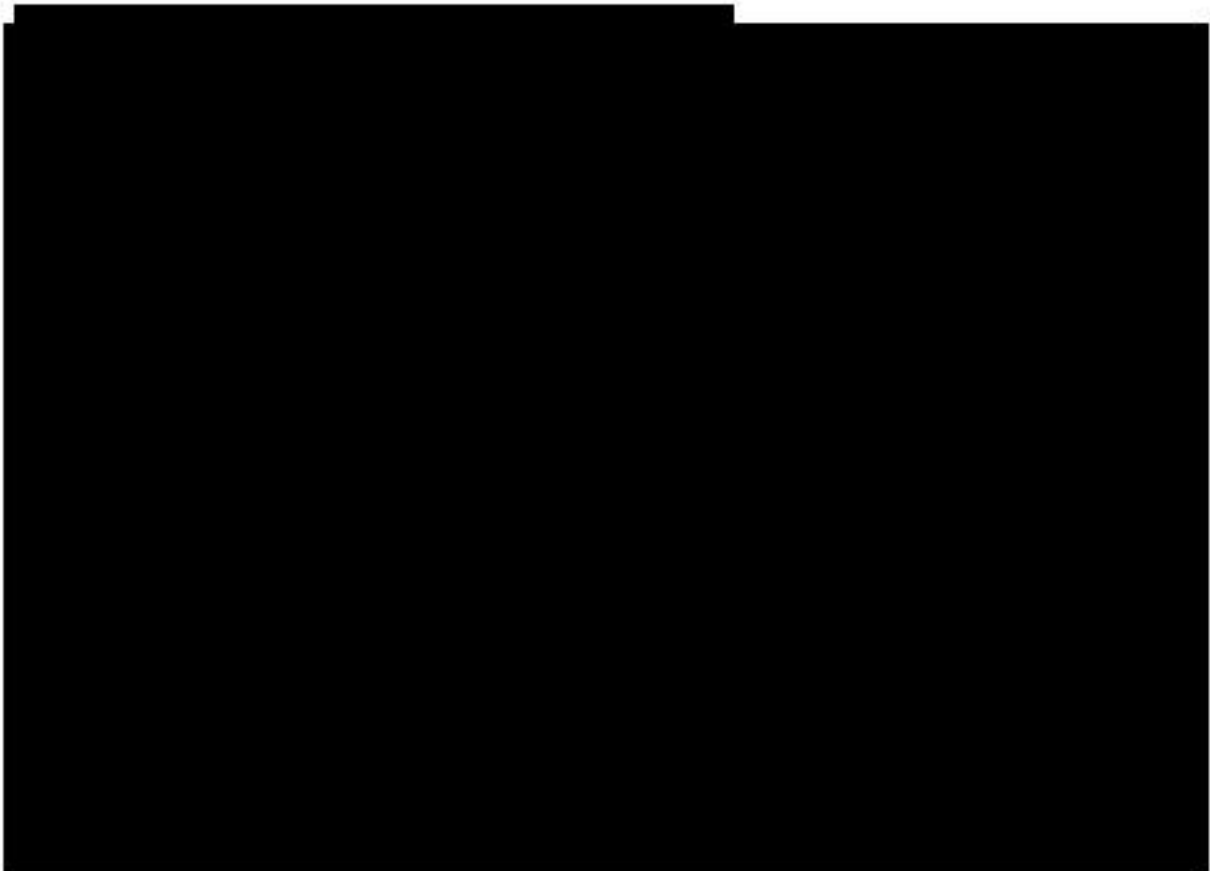
מזכיר המדינה חזר ואמר, שלא תהיה כפיה של פתרון, אך ארה"ב משאירה לעצמה את הזכות להגיש לצדדים לסכסוך, בשלב מתקדם יותר, SUGGESTIONS - וכאן הגענו לשיחה על המדינה השלישית.

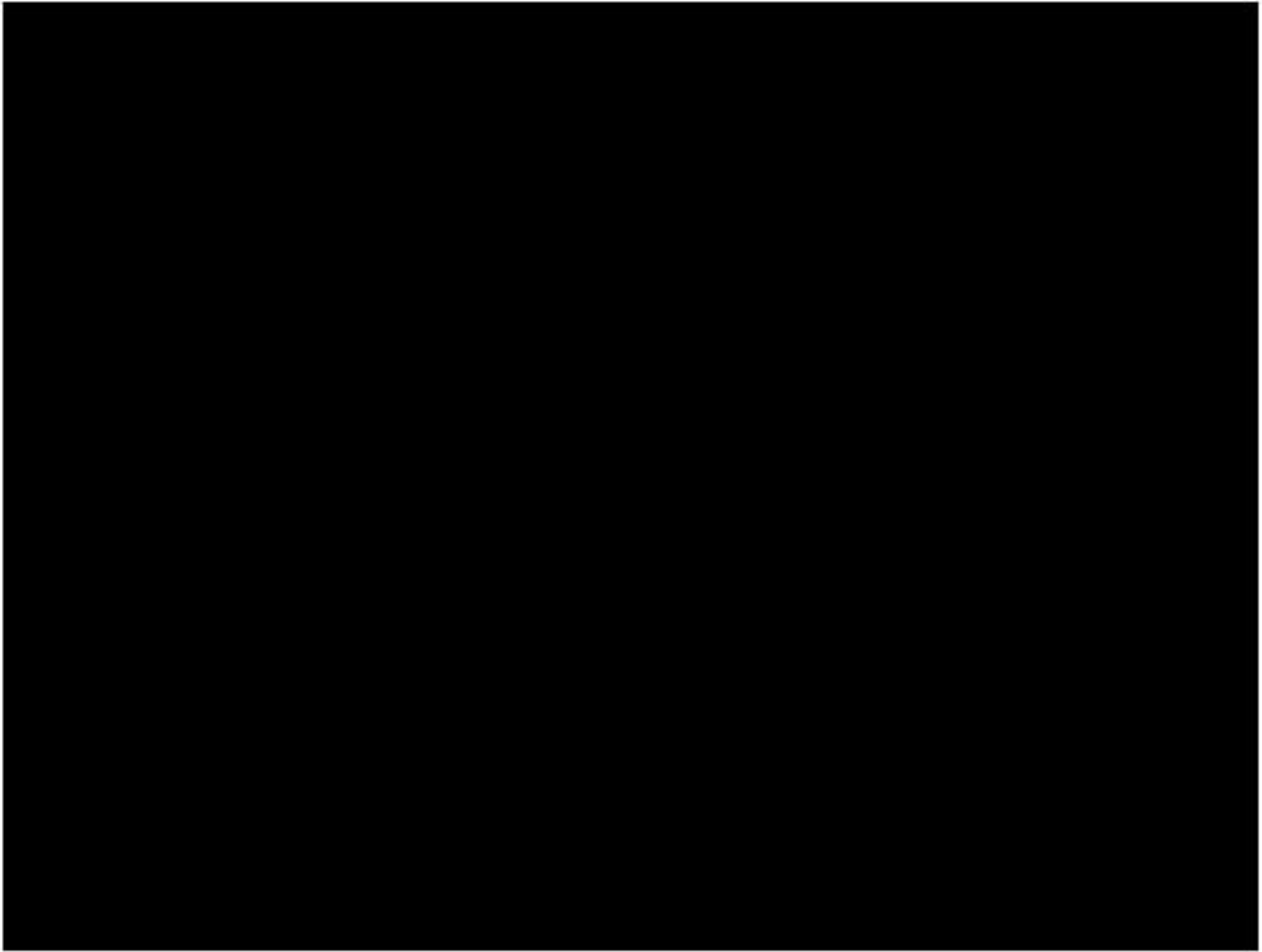
שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק:

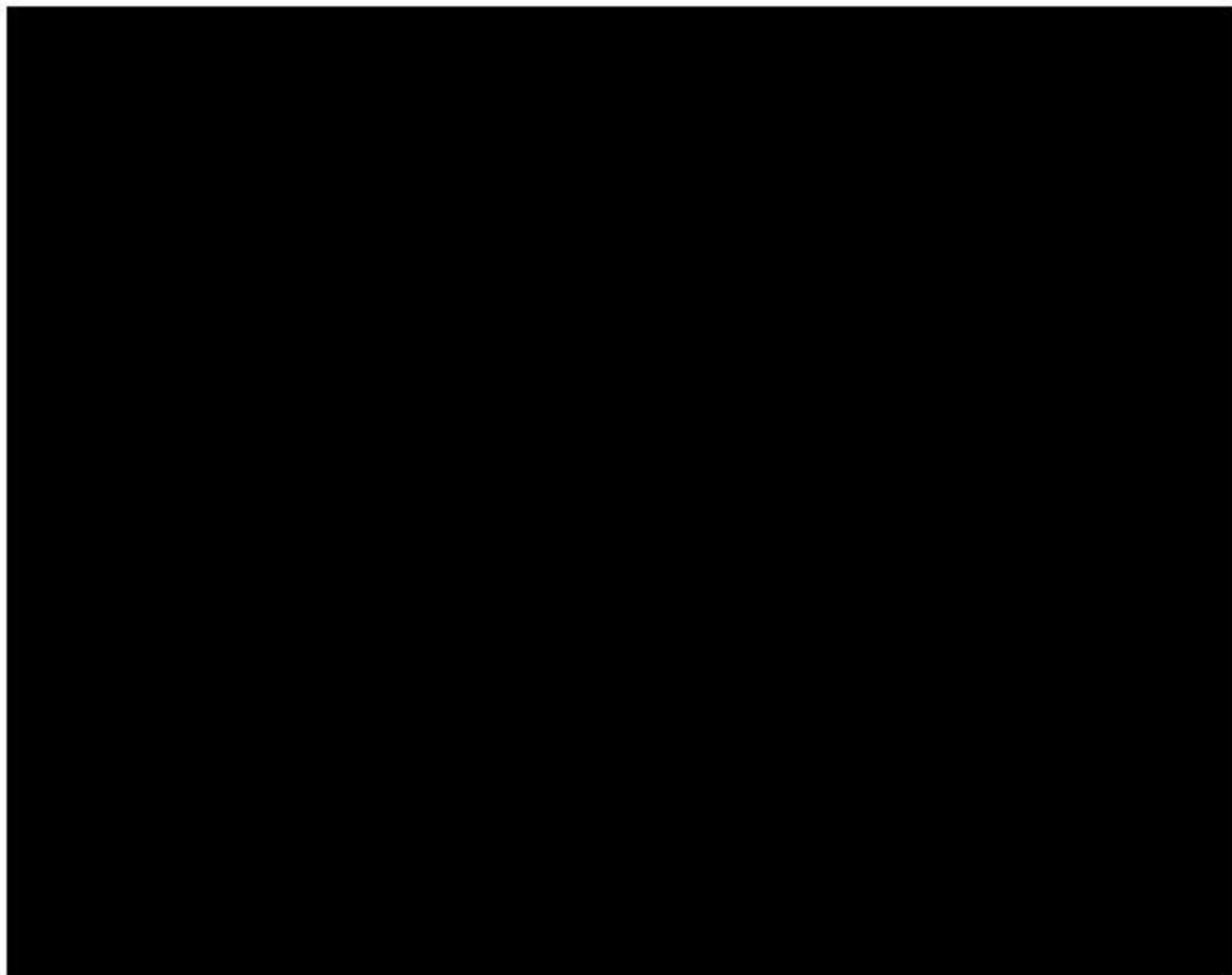
SUGGESTIONS זה קצת פחות מהצעות - זה רעיונות.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

הוא לא אמר PLAN. התיזה העיקרית שלי היא,
ש-SUGGESTIONS ועוד SUGGESTIONS מתחילות להיות תכנית.

אם כן, בסיכום הדברים שאמרתי עד עתה, הדגש שהנשיא קרטז שם הוא על מזהות השלום. הוא רואה במזהות השלום את המפתח לפתרון הסכסוך. יש לי הרושם, שאמריקה בחמורה לנכונות ערבית לשלום של ממש, שיהיה בו גם האלמנט החזוי וגם האלמנט של נורמליזציה, תראה זאת כקונספציה הערבית הגדולה כלפי ישראל. זה אינו עומד בסתירה למה שאמרו ראשי ממשלות ישראל מזה שנים רבות. ואני מזכיר לכם - ותסלחו לי שאני עושה זאת - שלא פעם אמרתי לכם, שברגע שמדינות ערב תכונה בזכות קיומה של ישראל ותהיינה נכונות לשלום מלא, תתעורר במלוא חומרתה הבעיה הטריטוריאלית. ההערכה היא, שמכל הנושאים השנויים במחלוקת בינינו לבין מדינות ערב, הבעיה הטריטוריאלית היא הקשה ביותר, אפילו יותר מהבעיה הפלשתינית. כלומר, יכול מאוד להיות, שהערבים מדברים גם עם האמריקאים בשתי לשונות: פומבית - בעד מדינה פלשתינית, פרטית - נגד. וענין זה, לדעתי, לא יתברר בשלב הפרלמנטרי של מאמצי השלום. הוא יתברר יותר בשלב השני, דהיינו, בזמן ביקור וואנס באיזור.

נדמה לי, ששמעון אמר עוד בישיבה הקודמת, שהמלך אפילו כבר התבטא בארה"ב - ולא רק בשיחות פרטיות - שתמורת כל השטחים שאבדו לו במלחמת ששת הימים, הוא יהיה מוכן לעשות שלום ונורמליזציה עם ישראל, אפילו בניגוד לאש"ף. אך אם יהיה צורך בפשרות טריטוריאליות, הוא לא יוכל להרשות זאת לעצמו ללא הסכמת המדינות הערביות הנוספות והפלשתינים.

שר הבטחון ש. פרס:

חסיין אמר: "ליתור לישראל תלכו לאש"ף; ליתור מטעם ישראל - אני פרטנר".

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

הוא אופטימי מאד ואינו מתיירא מאפשרות של

רפרנדום.

אני רוצה לעבור לסעיף הנשק. אם בסעיף הראשון אני יכול לומר, שהכל בגדר פרלמינרי ואנו עוד נדון בזה לקראת ביקור וואנס ושיש התקדמות בענין מהות השלום ואין התקדמות בענין הטריטוריאלי, הרי אני חושב שסיכמנו את הענין. אני עוד רוצה לומר, שבדברים על גבולות בני הגנה, בתגובה לשאלה, אמרתי לוואנס עד כמה ענין ההתישבות חיוני לבטחון ומה זו הגנה מרחבית. נתתי לו הרצאה אסטרטגית קצרה בענין זה. לא אגיד לכם שהם היו מאושרים.

שר התיירות מ. קול:

הוא ידע על מסחה?

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

הוא ידע. אני רוצה מיד לעבור לענין הנשק.

שר התיירות מ. קול:

הודיעו ברדיו, שיהיה דיון מדיני.

שר הבטחון ש. פרס:

הממשלה אינה מתנהלת לפי הרדיו.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

המזכיר היה מאד בלתי מאושר מהעובדה, שהטיוטא אשר הוכנה למען הנשיא קרטור הודלפה וכשהסתכלתי בעיניים שלו היה לי הרושם, שהוא חשד בנו שאנו הדלפנו את הטיוטא, אך הוא לא אמר זאת. העובדה, ששני סנטורים נכבדים, מהמפרי וקייס, ששניהם חברי ועדת המשנה לסיוע חוץ, הגישו הצעת חוק מפורשת, הוותה כנראה משקל רציני. מצד שני, גם הרעש שהקימונו כאן, בעקבות ישיבת הממשלה, הכשיר את הקרקע לשיחה טובה בעניין. אמרנו, שאנו לא מסתפקים בשיחות שניתנו לדיניץ ע"י פקידי מחמד בארה"ב, ובכלל לא ברור למה היה צריך בכאב הראש של הקטגוריוזציה.

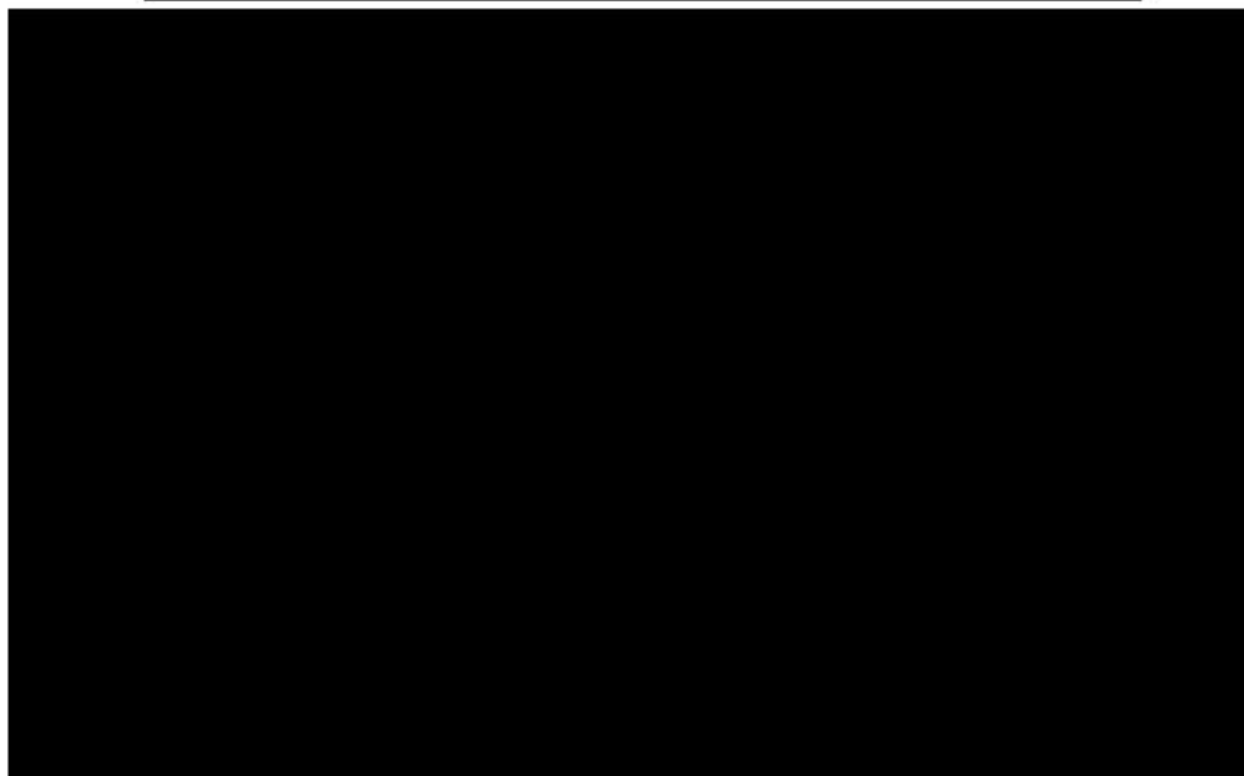
היתה שיחה ארוכה בעניין זה והסיכום היה, שוואנס יצא בהודעה פומבית על יחסי רכש, שיושחתו על בסיס ה-SPECIAL RELATIONSHIP - היחסים המיוחדים - השוררים בין ארה"ב לישראל. היתה לנו התדיינות על התמליל של ההודעה, שהוא עמד למסור. וואנס לא קרא מהכתב, אלא דיבר בעל-פה ועמדנו על כך, שידובר באופן חד-משמעי לא רק על המחויבות לבטחונה של ישראל, אלא על אספקת האמצעים הדרושים לכך ועל הביטוי של טכנולוגיות מתקדמות. היות ושמעתי שהודעת וואנס הוקרנה בטלוויזיה במלואה, וכן גם המכתב של קרטור, לא אחזור על כך.

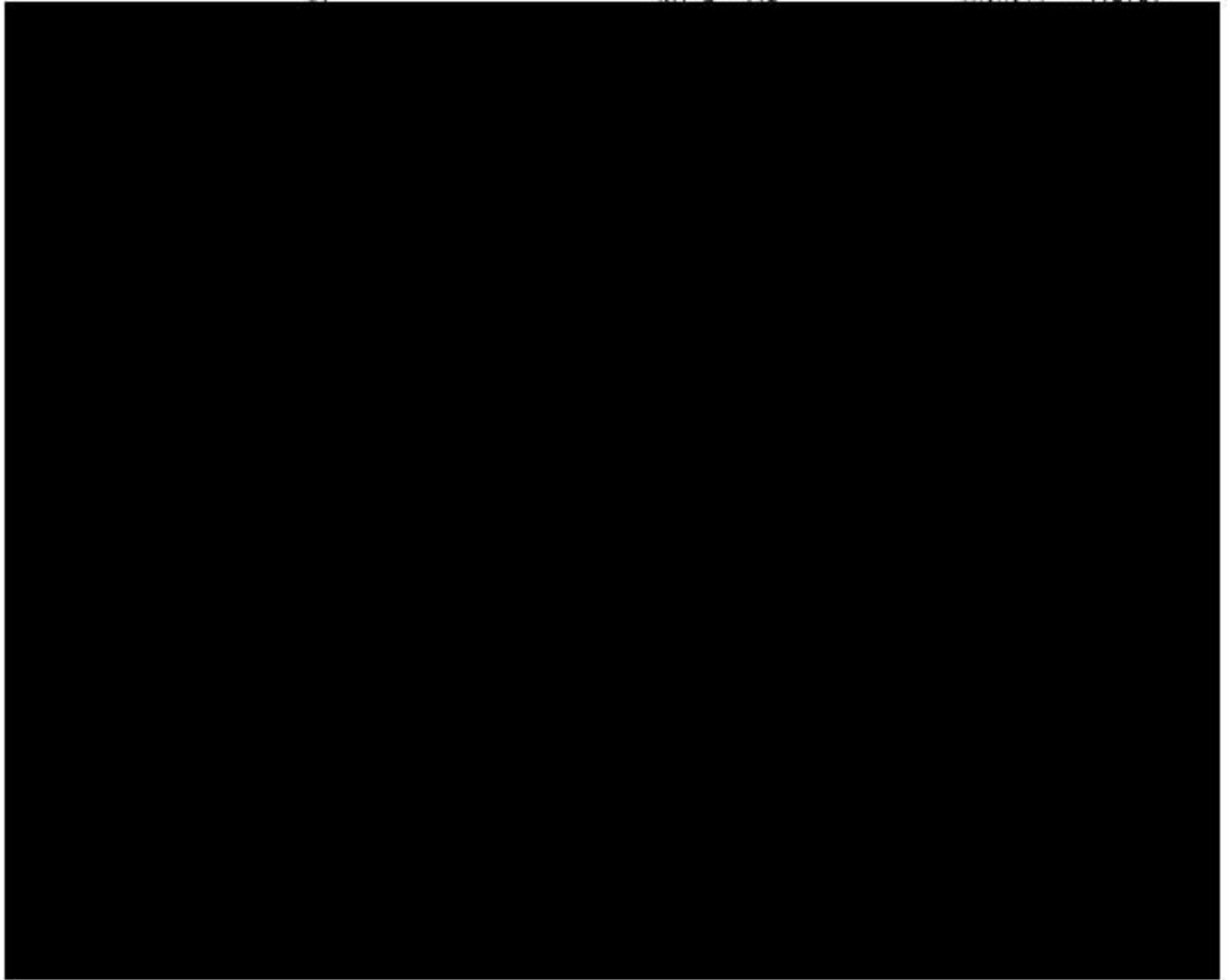
אם אני לוקח כל אחת משתי ההודעות האלה - הודעה בעל-פה של וואנס, לפני מאות עתונאים והמון רשתות טלוויזיה מכל העולם, והמכתב ששלח קרטור להמפרי רשמית לאחר מכן, וכן הדברים שאמר קרטור בפגישתו עם 70 סנטורים שזימן אליו - נראה לי, שהמחויבות העקרונית והמעשית בנושא יחסי הרכש היא יותר חזקה אפילו ממה שהוכלל בהסכם ההכנה שנחתם בין ישראל וארה"ב, בעקבות הסדר הביניים עם מצרים. מבחינה זו, אני חושב שצמצמולת ישראל יכולה להיות מרוצה בהחלט ואנו יכולים לסמוך על התחייבות כזאת, אשר ניתנה בפומבי, שתהיה לה משמעות מעשית;

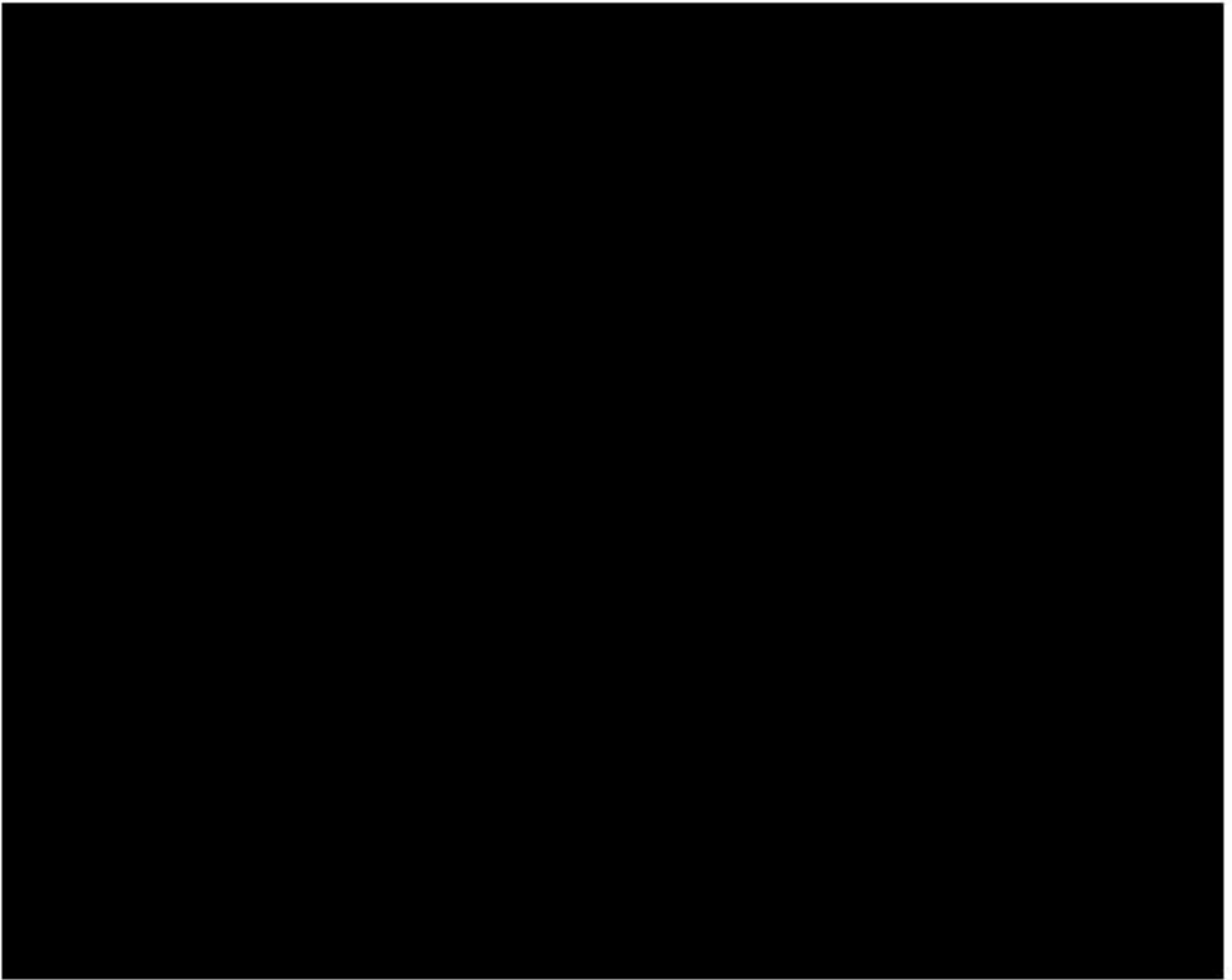
אם כי בעתיד יכולים להיות חילוקי דעות על פריט זה או אחר, כי לא נכנסנו לרשימות. אך הצורך של קרטל לומר: "בבקשה, אפשר לגשת ליצור הטנק הישראלי" - זו דוגמא שהוא חושב כבר בקטיגוריות מעשיות.

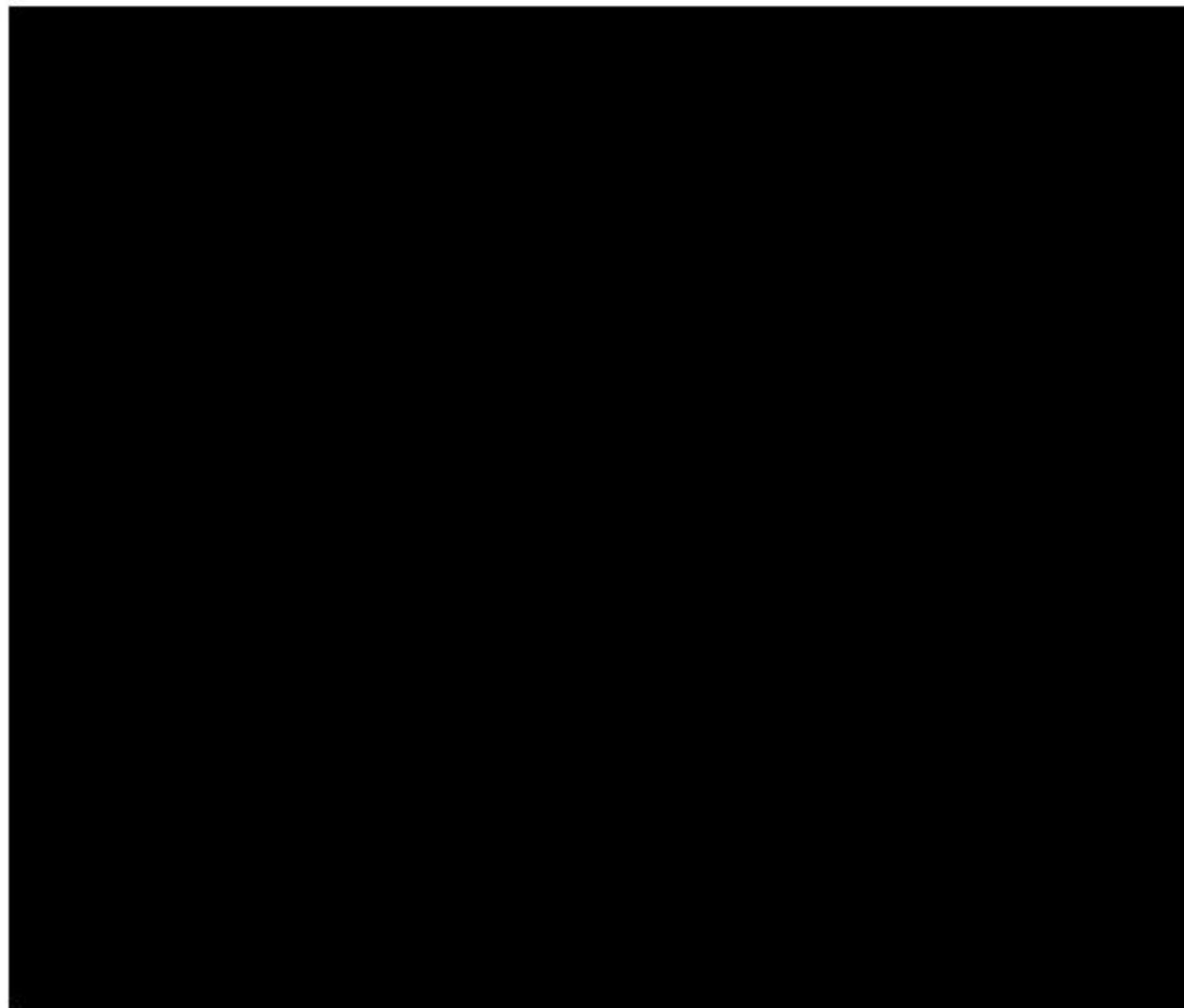
אני מוכרח לומר, שהשיחות התנהלו באווירה מצוינת ובגילוי לב, כולל דיבורים חד-משמעיים, שאולי לא נעמו זה לזה; אך בס"ה, האמריקאים יקפידו גם בעתיד, פחות או יותר, לעדכן אותנו ותנתן לנו הזדמנות להביע דעתנו בכל סעיף וסעיף. ולאחר שתיכון ממשלה חדשה, יהיה צורך בקביעת מדיניות ברורה ומפורטת יותר לקראת הסיבוב הבא. כי אצל קרטל יש החלטה נחושה - וזאת למדתי גם מגורמים לא אמריקאיים - להביא לתווזה משמעותית במזרח התיכון כבר בשנה זו. קרטל נמצא עכשו במצב של פופולריות מירבית בארצו והוא באמת מדגיש, שאם לא תהיה תווזה, עלולה לתול הדרדרות, ואם ארה"ב לא תוכיח את יכולתה להזיז את המצב בכיוון של פתרון, זה עלול לפתוח פתחים חדשים לכניסת בריה"מ לאזור.

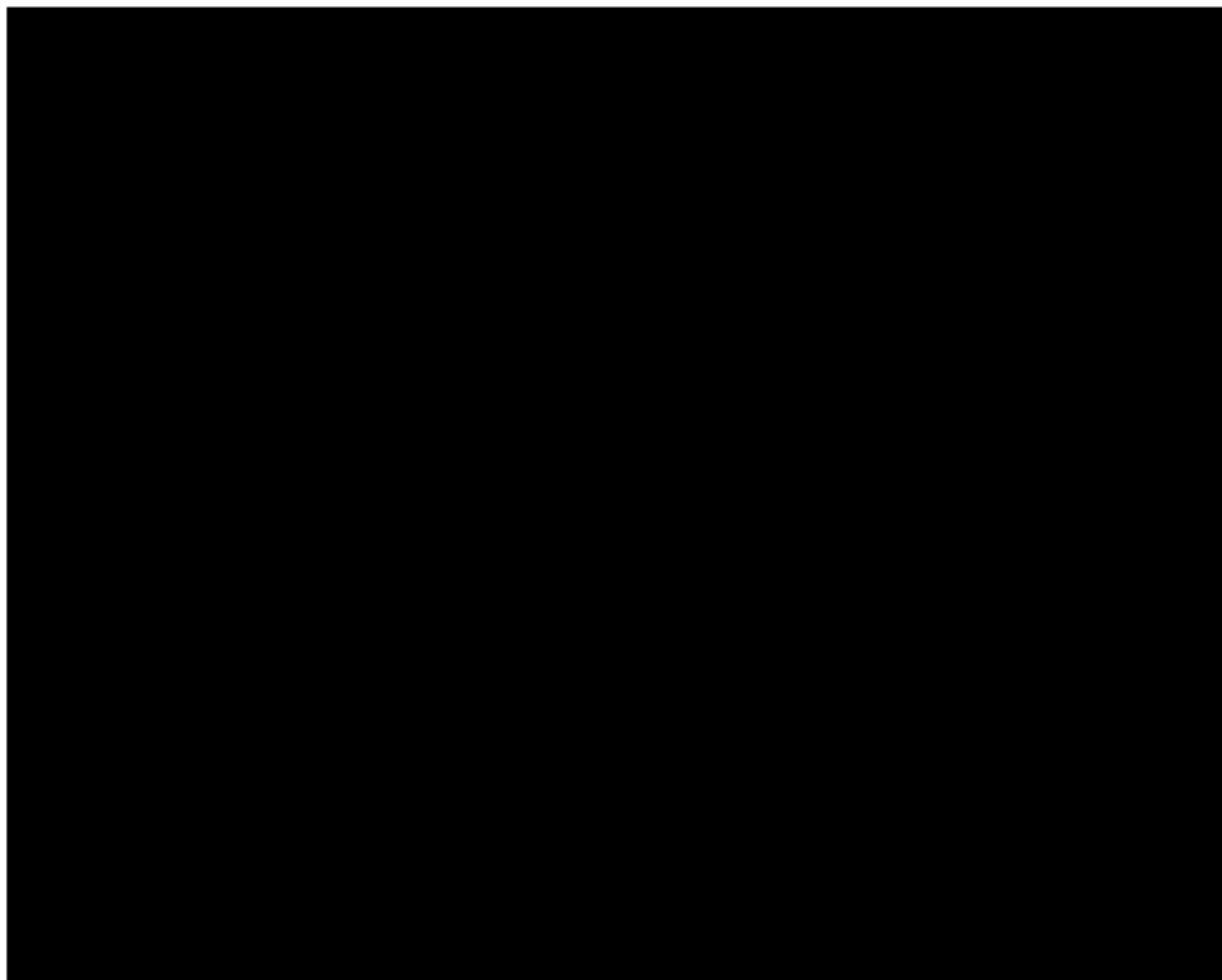
אני רוצה למסור, בשתי מלים, על הפגישה שלי עם הופואה-בואני. פגישה זו היתה בהמשך לשיחתו עם רבין בג'ניבה, בשעתו. האיש מתעניין מאד בנעשה בישראל ובמזרח התיכון. הוא מודאג מאד מהמתרחש באפריקה ורואה את הקשר בין אפריקה והמזרח התיכון. הוא חושש, שהמערב אינו ער לסכנות האורבות לאפריקה ולמשמעות שיש לכך על אירופה. הוא אינו מבקש לעצמו שום תפקיד של מתווך, אך מגלה פעילות גדולה בשיגור אגרות ושיגור שליחים לדווח למנהיגים, מקרטל ועד בומדיין, איך הוא מתרשם מהמצב במזרח התיכון. הוא רואה בפתרון הסכסוך במזרח התיכון מפתח להחזרת היציבות לאפריקה עצמה והיה לי הרושם, שיותר משהוא מבקש תפקיד מנשי, הוא היה רוצה להטיל את משקלו האישי להשפיע עלינו להיות ערים לסכנות החמורות ועל כך, שיש צורך להתקדם לקראת שלום, תוך מאמץ לפתרון הבעיה הפלשתינית, בהקשר של שלום.

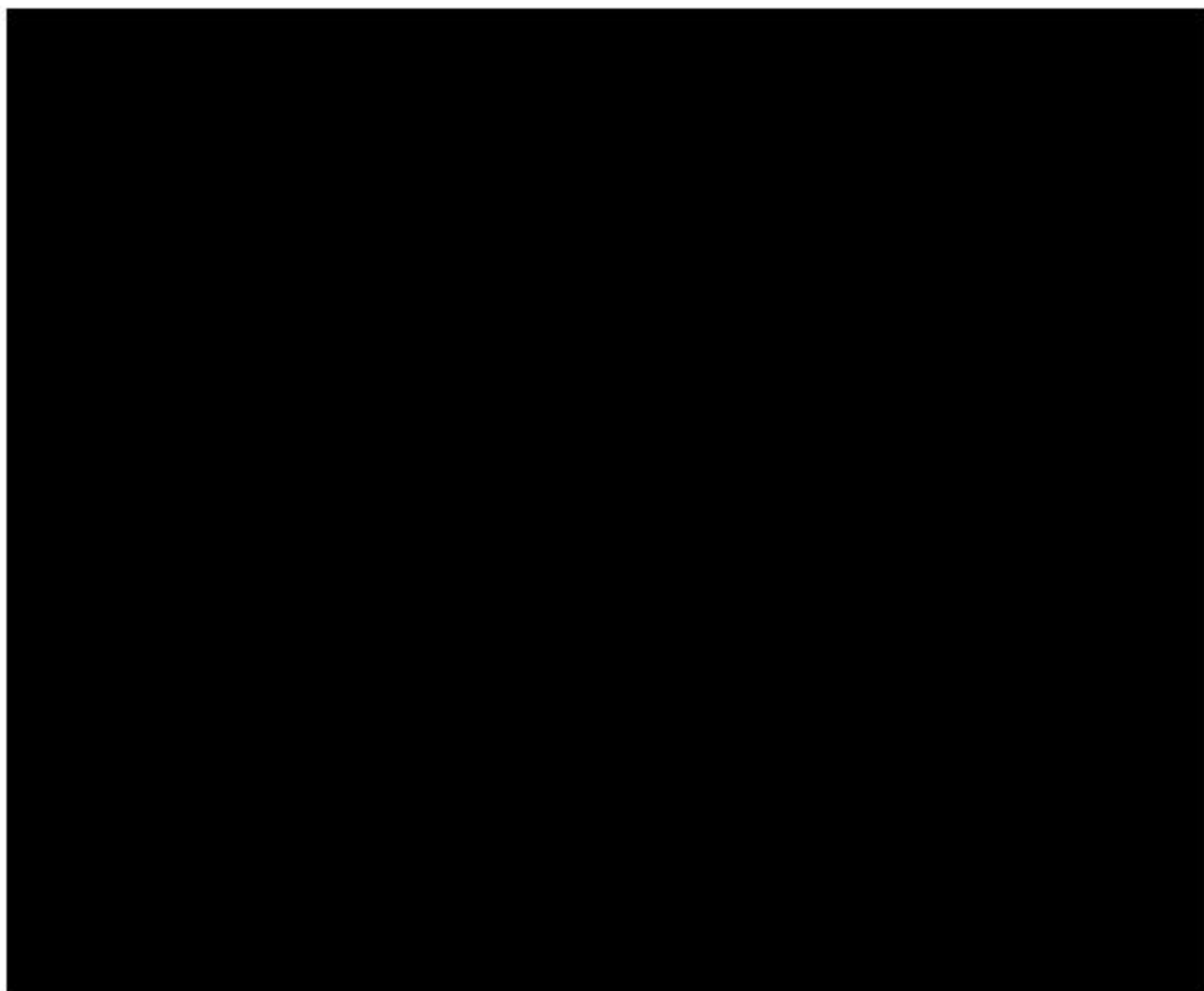

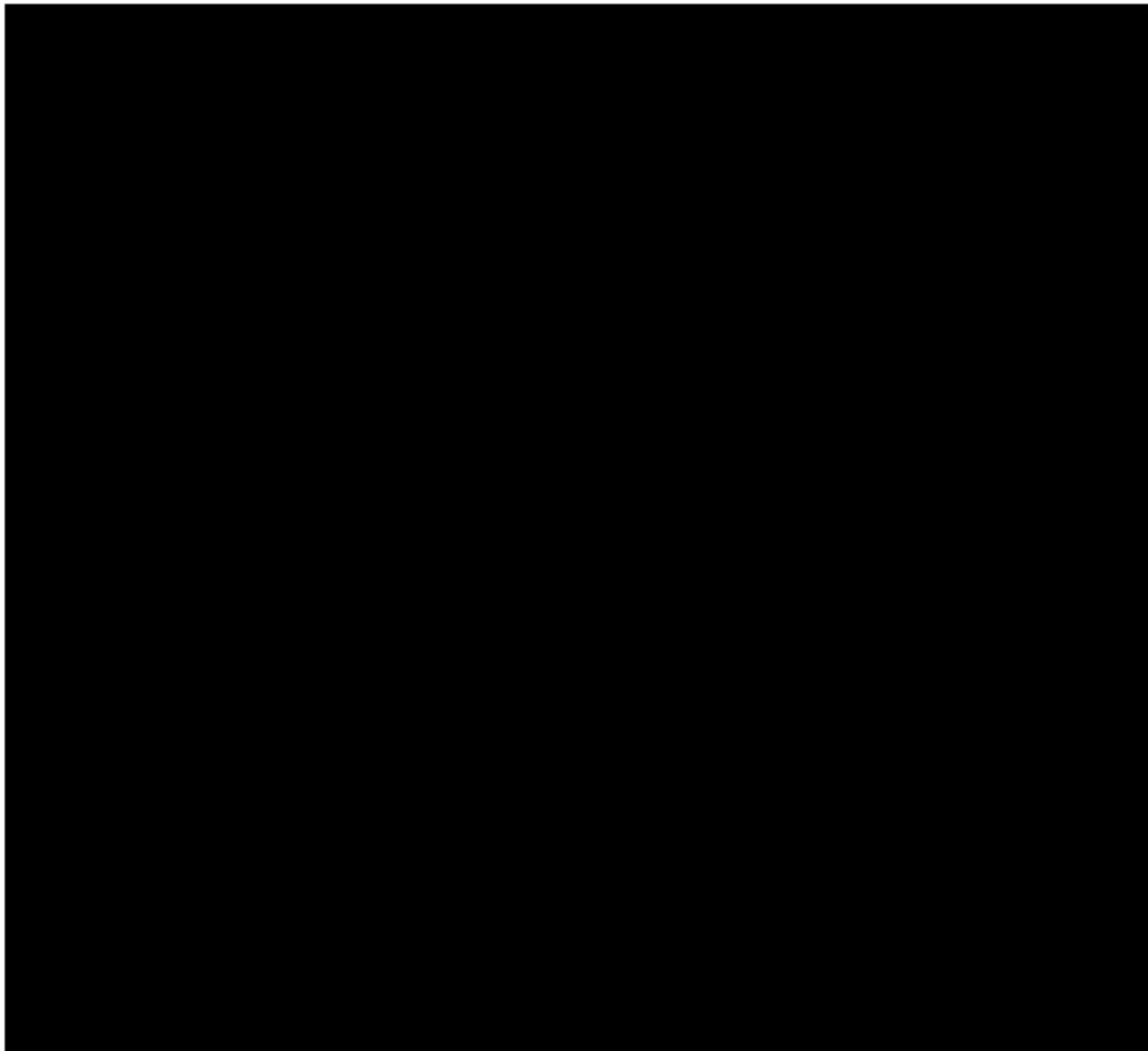

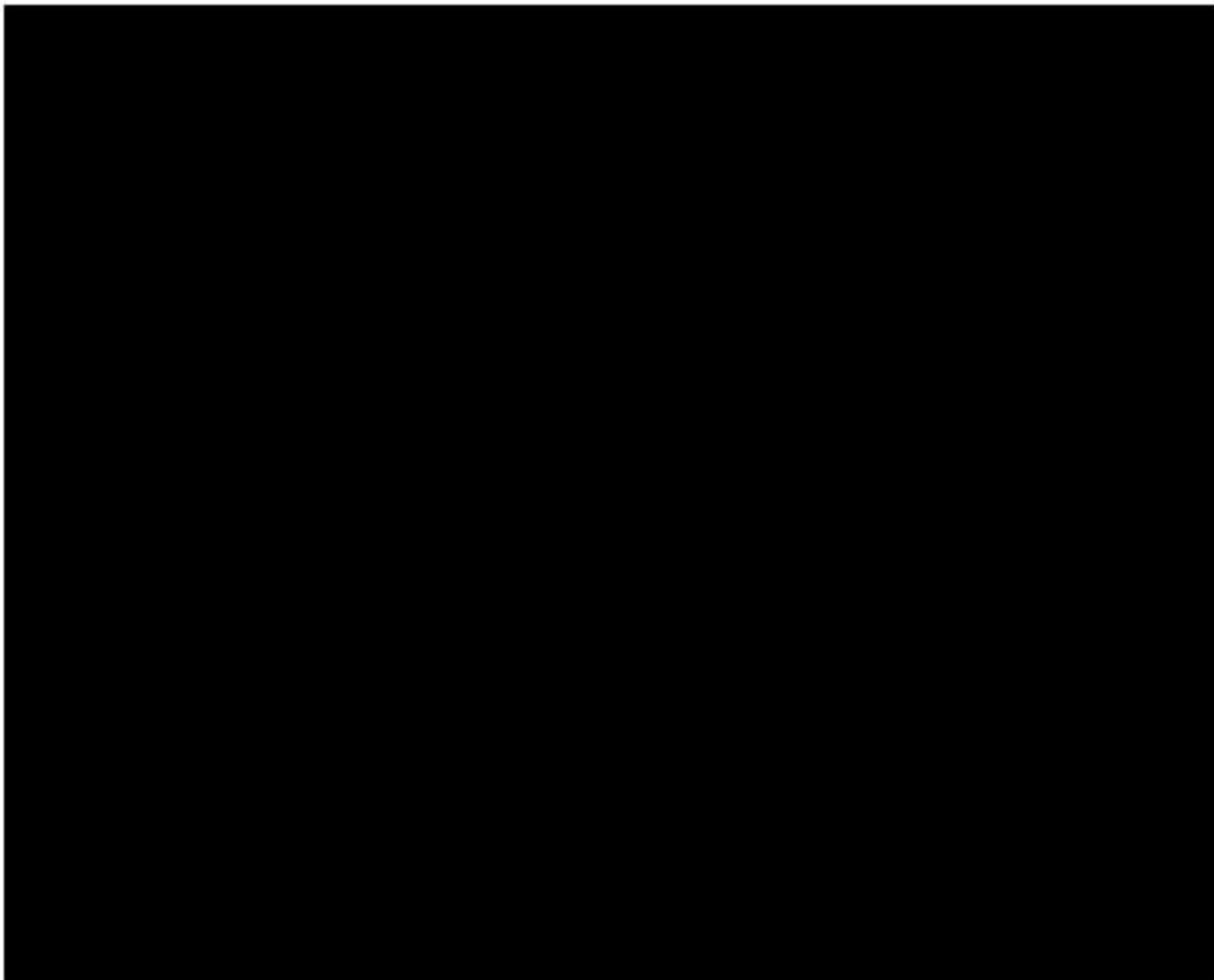

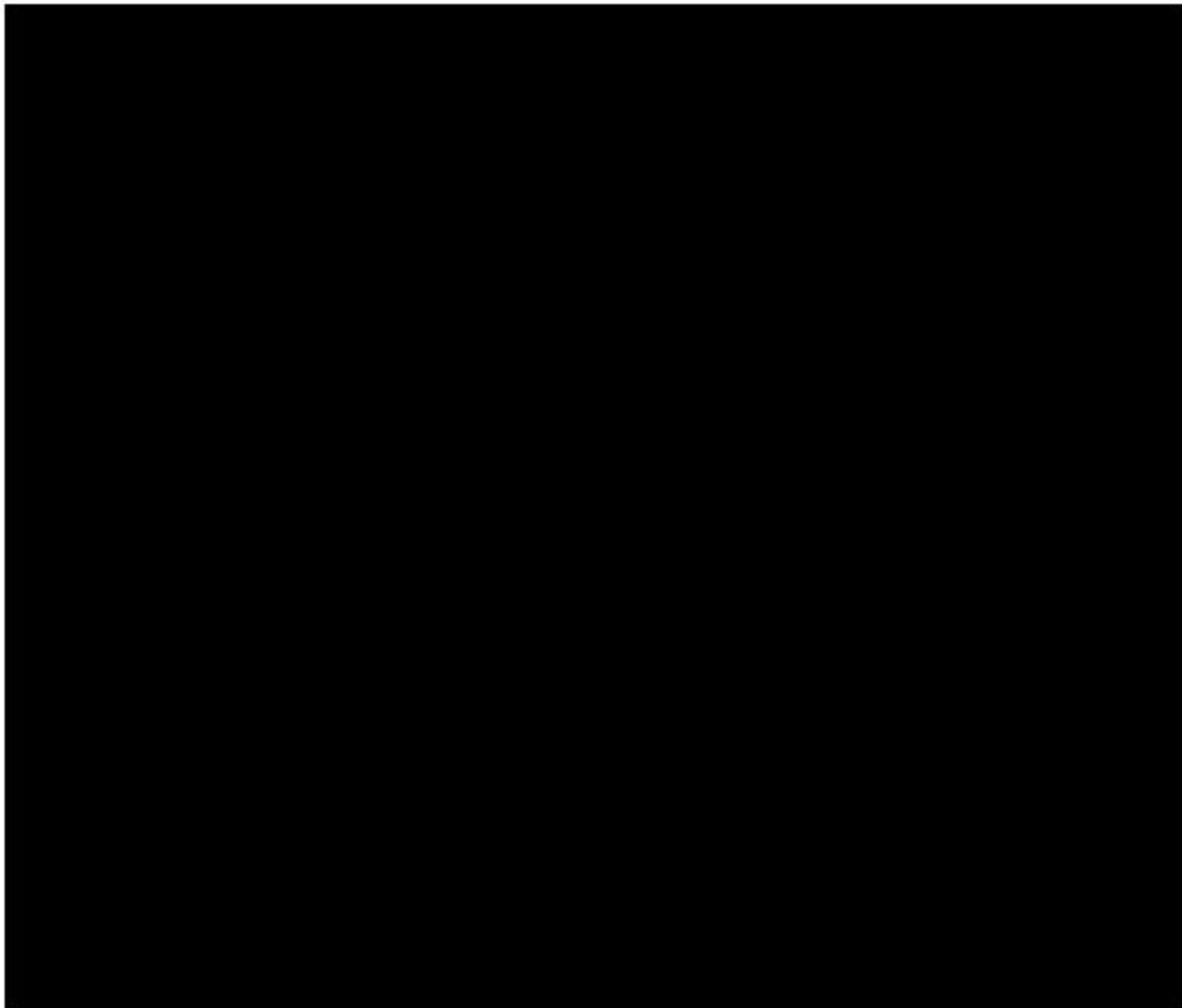

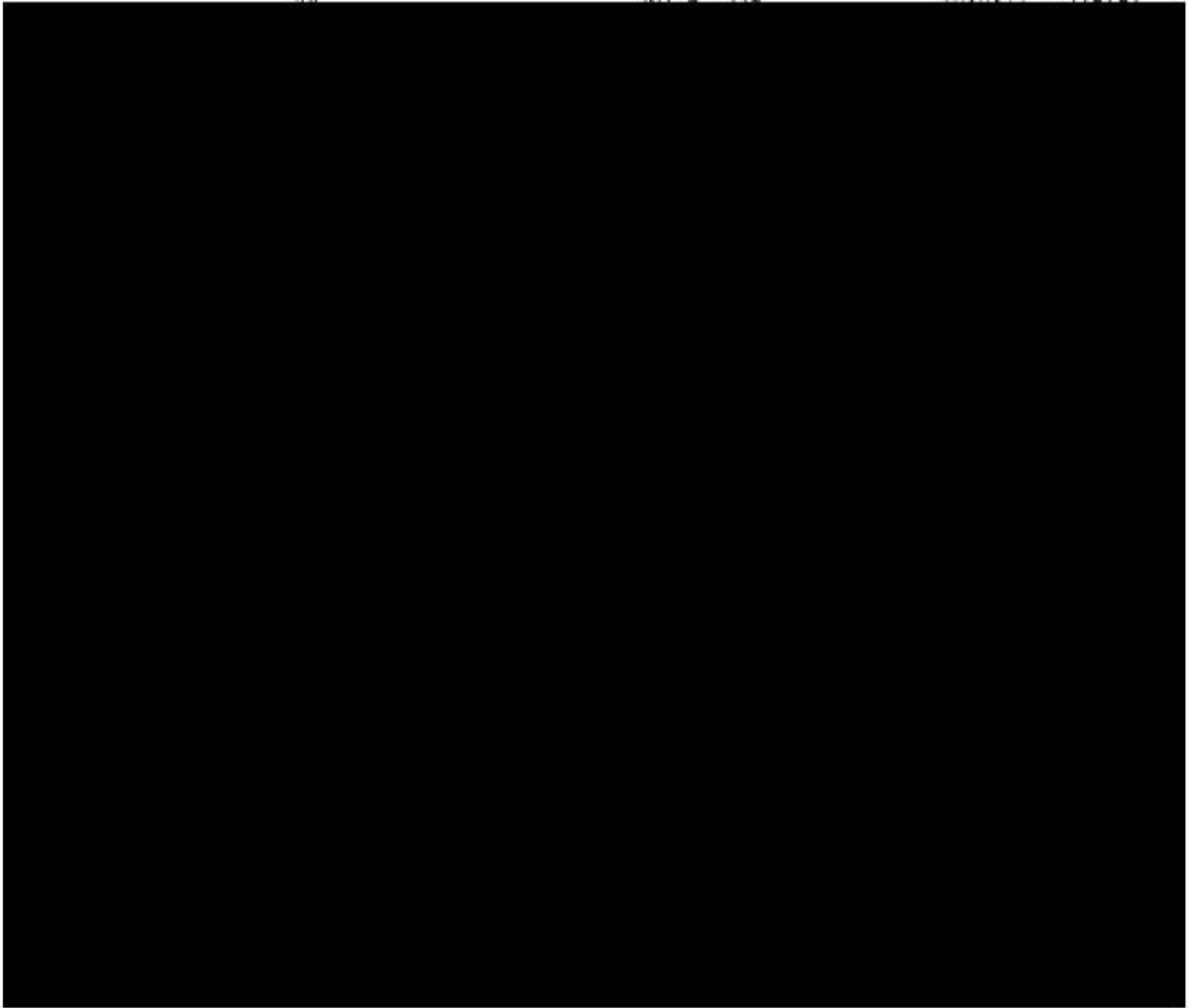

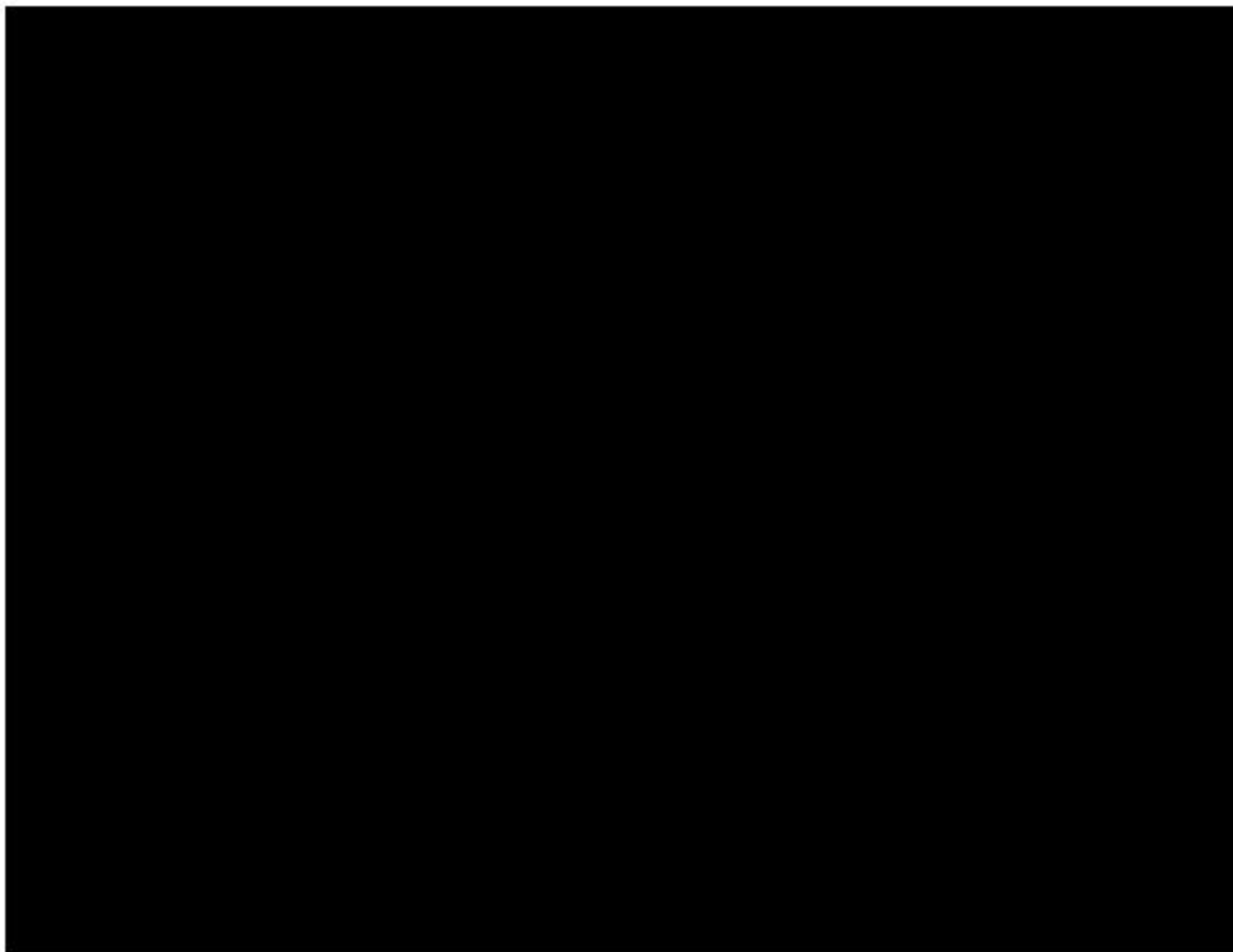

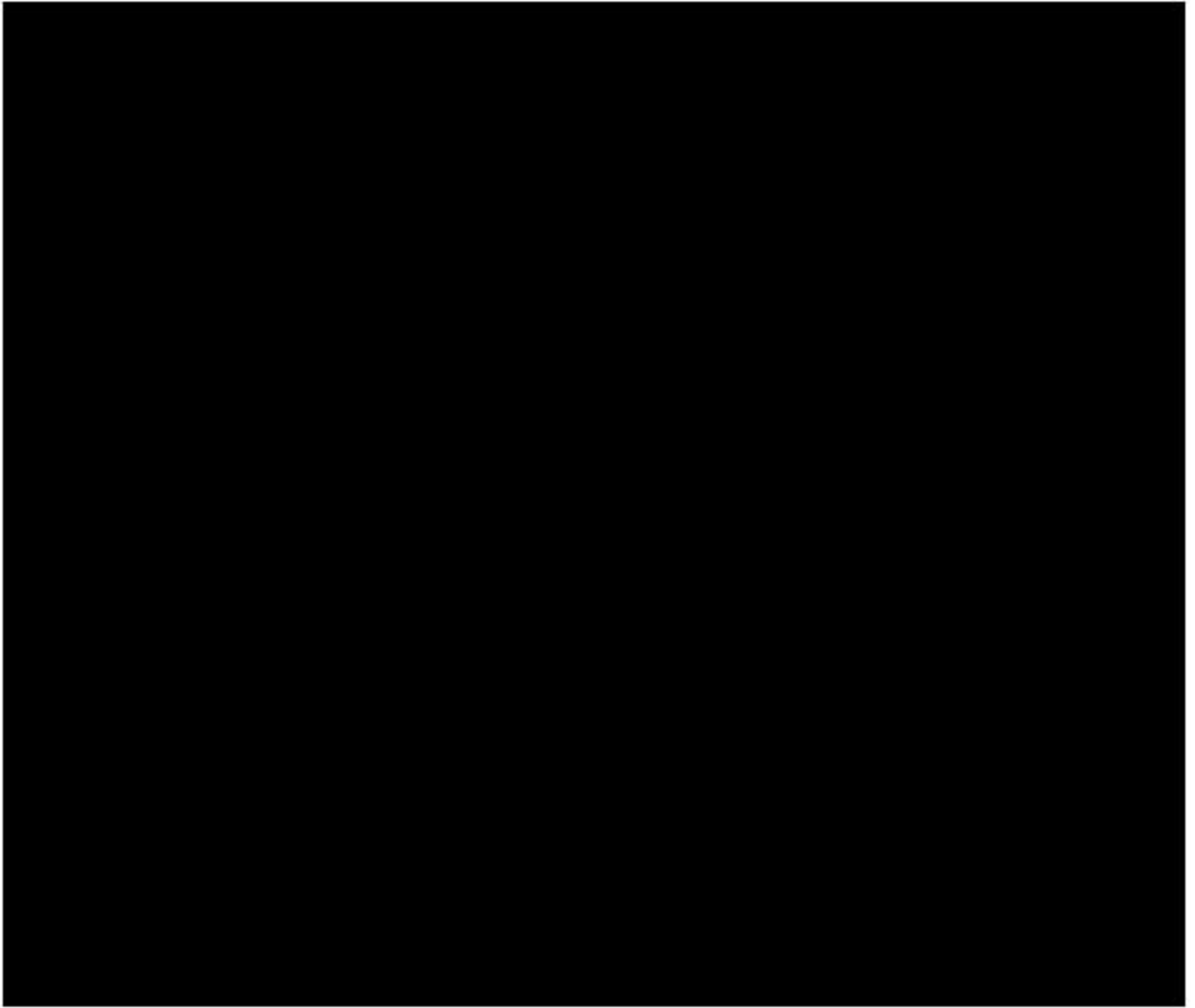

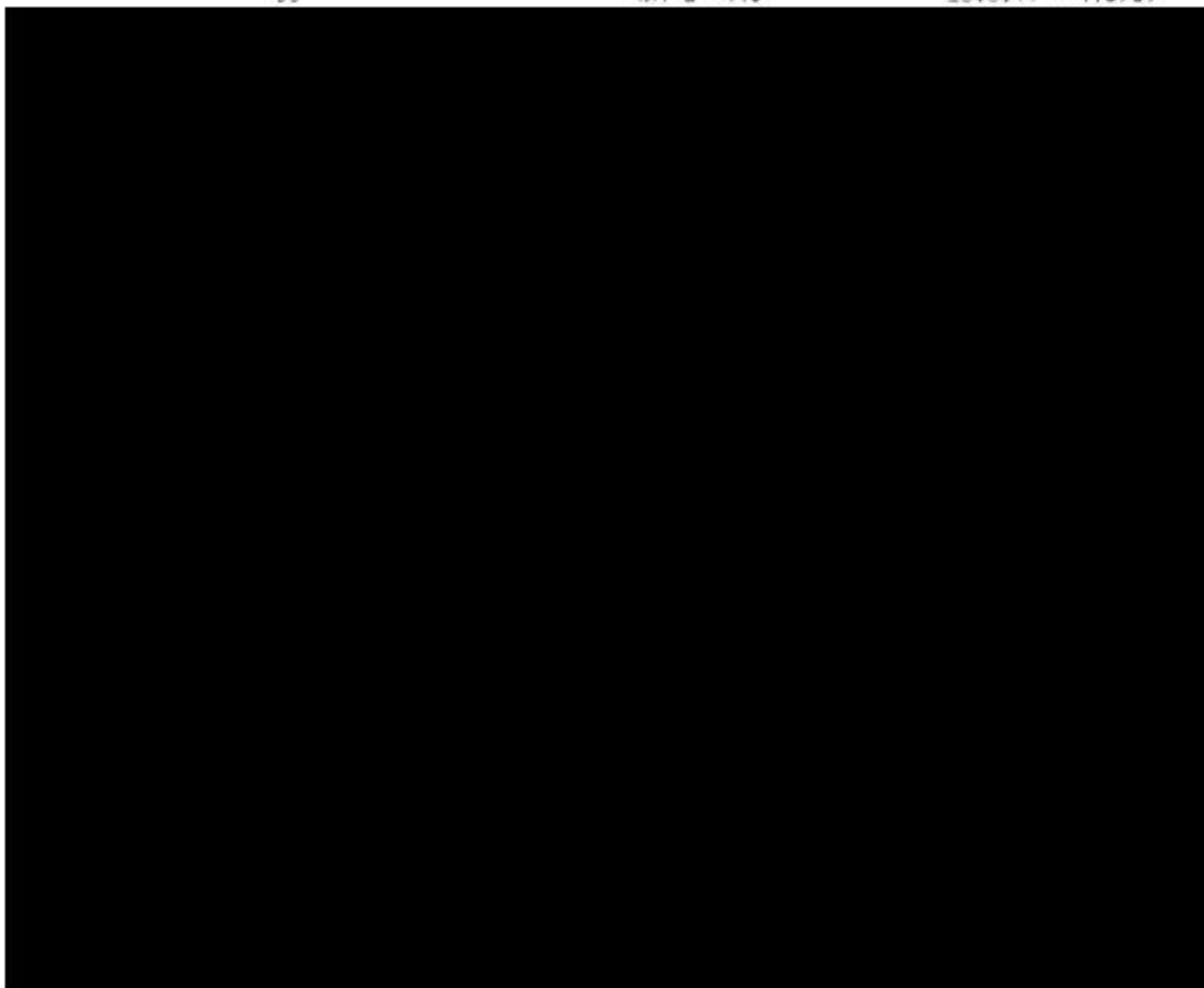

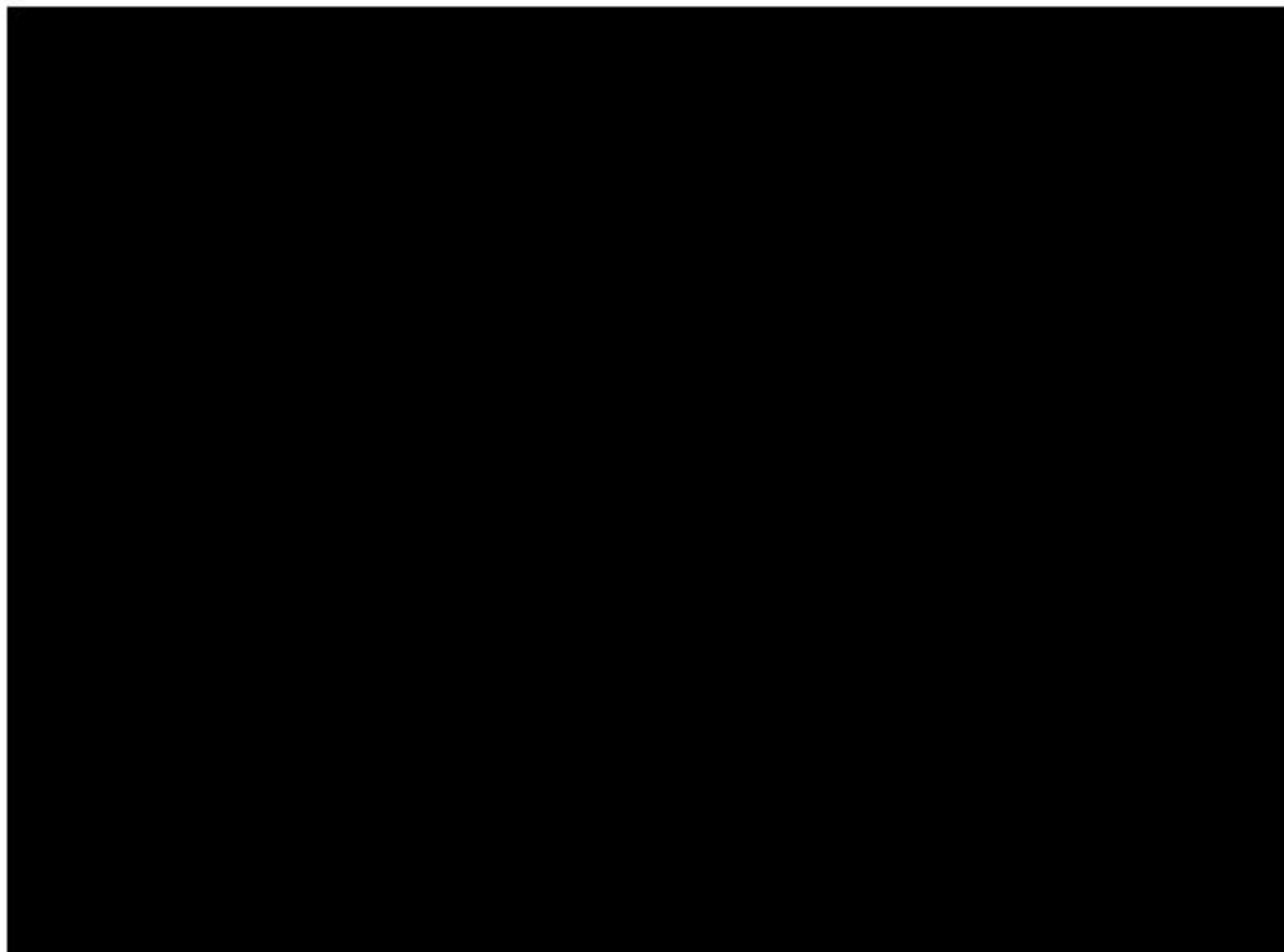

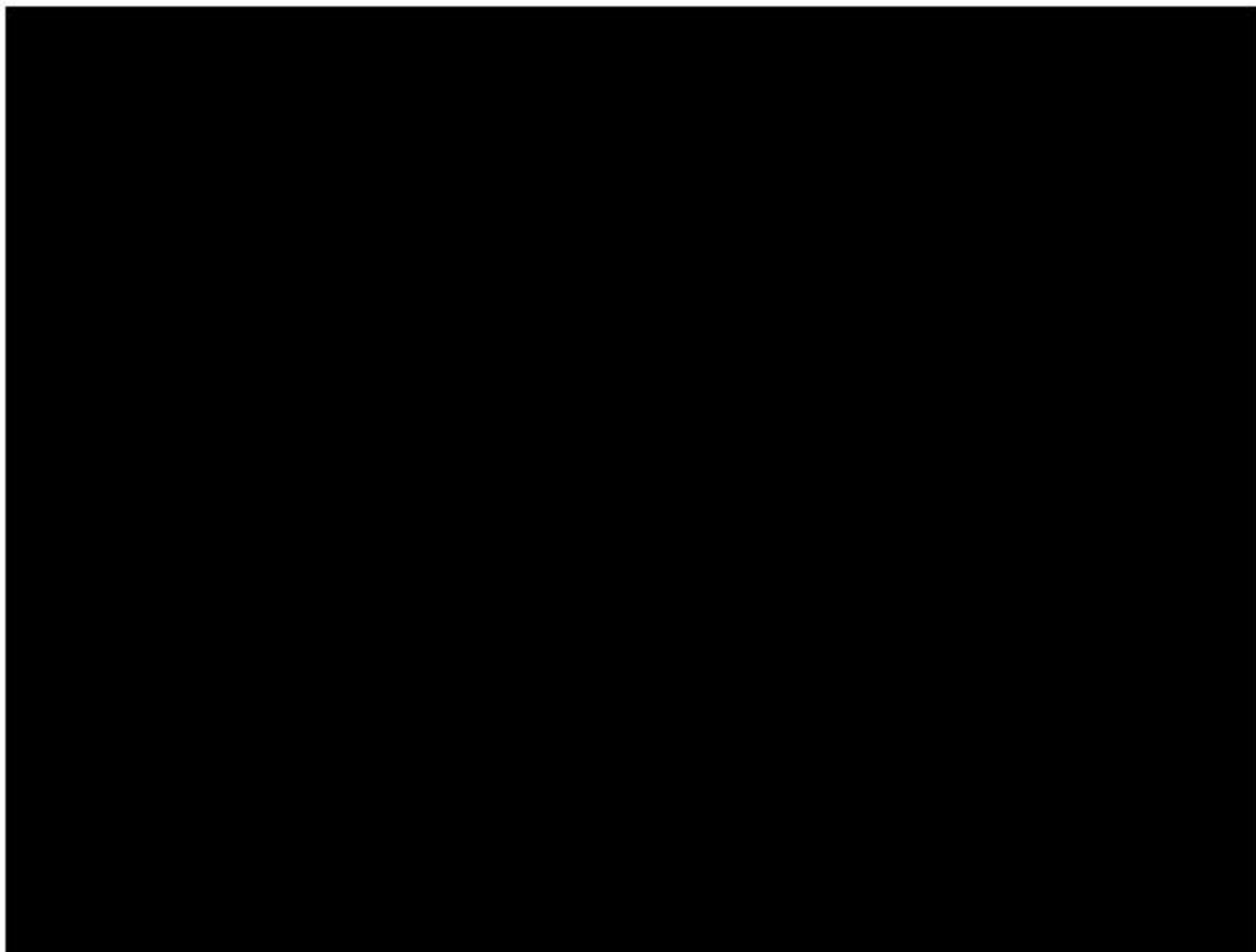

שר הבטחון ש. פרס:

נעבור עכשו לשאלות והערות.

השר ג. האוזנר:

מה שלדעתי צריך להדאיג אותנו ולהמריץ אותנו להחלטות גם בעידן זה...

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

מה זה "בעידן זה"?

השר ג. האוזנר:

אני אסביר את עצמי. מה שלדעתי מדאיג הוא העובדה, שכל מיני הצעות מופרחות בחקופה, שחושבים שידינו קצת כבולות בתגובה, בגלל מערכת הבחירות בישראל. ואם כי אני שמח מאד לשמוע מפי שר החוץ מה שהוא הביא מלונדון - אני חושב, שזה חשוב מאד - עם זה קשה לי להניח, שדוקא בשבוע-שבועיים האחרונים נאמרו כל מיני דברים מפי נשיא ארה"ב, שכאילו במקרה כעת נודמנו. זה לא יכול להיות מקרה. ארה"ב איננה ממשל של גנרלים סיניים, שכל אחד פועל לפי הבנתו. יש תיאום. קודם אומרים איפוא משהו, אחר כך מתקנים אותו קצת, בינתיים האוזן צריכה להתרגל לדברים כמו HOMELAND, כמו סיווג מדינות בעלות עדיפות לרכש ואחרות. הדברים שנאמרים, על אף ההרגעות שקיבלנו - ואינני מזלזל חלילה בחשיבותן - הדברים האלה, דוקא כעת ובעידן זה, כימים אלה, הם מדאיגים.

אני חושב, שצריך להביע סיפוק מן הדברים הטובים והסתייגות מוחלטת מן הדברים שפורסמו לפני כן, כדי שיהיה ברור לגמרי, שאנחנו מוסיפים להיות מודאגים ביותר מאותם מקרים ומאותם דגשים חדשים במדיניות

האמריקאית. בצדק אמר שמעון, שזה גורלי למדינת ישראל.

עכשו אני רוצה לשאול שאלה. דבר אחד מתוך הדיווח של שר החוץ לא היה מובן לי. אם וואנס אמר שהם דברים ב-242, המדבר על פליטים - איך זה מתיישב עם ענין ה-HOMELAND? אם באמת ארה"ב עדיין עומדת על 242 כרוחו וכלשונו, והיא עדיין תובעת שאש"ף דוקא יכיר ב-242, אזי מה ענין ה-HOMELAND לכאן? ואם HOMELAND - מה ענין 242 לכאן? אני בטוח שהניגוד הזה בודאי דקר גם את עיניו של שר החוץ, ואני מניח שהוא שאל וביקש הסברים ואני מבקש שיגיד לנו מה אמרו לו.

שר התיירות מ. קול:

כשחזר מר רבין מארה"ב וסיפר כאן על כך, שנשיא ארה"ב קיבל את התיזה שלנו בענין מהות השלום - הענין הזה פורסם ושר המשפטים העיר, שלא כדאי שנגיד שהם קיבלו את התיזה שלנו, כדי שלא לעורר אצל הערבים בעיות. ואני הערתי אז לדברי ראש הממשלה: אתה חושב, אדוני ראש הממשלה, שיהיה עימות בין וושינגטון והערבים על מהות השלום? ואני אומר לך שהערבים יהיו כל כך נבונים - והם הוכיחו את עצמם כמנהיגים נבונים בכל המשא ומתן על הסדר הביניים והסדרים אחרים - שיתקרכו צעד אחרי צעד, ואולי מהר מאד, לקבל את מהות השלום וידחפו לעימות בינינו ובין וושינגטון בנושא הגבולות ובנושא הפלשתינאים. לכן הצהלה על כך שוושינגטון כאילו קיבלה את התיזה שלנו בענין מהות השלום היא מוקדמת.

אני חושב, שאנחנו הולכים להתפתחות בכיוון זה שהבעתי כלפיו דאגה. כי מה שסאדאת אמר חמש שנים וחסיין אמר - כפי שסופר לנו כאן - והוא כל הזמן אומר זאת, ואפילו הנשיא הסורי גם הוא מתקרב לתיזה הזאת (בכל אופן מצדו זוהי תזוזה, כי קודם היה בכלל שלילי, וזה לאחר שהנשיא האמריקאי עלה במדרגות לדירה שלו בג'ניבה) - כל זה גורם לכך, שהייתי קצת מודאג מן הצהלה שאחזה את בית ישראל בשבוע האחרון, בקשר למכתבו של קרטל להמפרי ובקשר לענינים

של הנשק.

אגיד כך: אני רואה את זה בסיפוק ואני מעריך את זה. אבל יש דבר שנקרא חוש פרופורציה. הכניסו לנו עז, עם הנייר הזה של סוגי המדינות. עכשו הוציאו את העז, ואני שמח שהוציאו את העז...

השר י. גלילי:

זה תאו, לא עז.

שר התיירות מ. קול:

כן. עם קרניים גדולות. והנה, בית ישראל צוהל. אני אומר איפוא: היה מקום להביע הערכה. אינני מתעלם מהעובדה, שאלה הם דברים חשובים, גם מבחינת התעסוקה וגם מבחינה מדינית. אינני מתעלם מן הדברים האלה, וגם כאן יש רמזים גם כלפי מדינות ערב. אבל נדמה לי, שהופרה הפרופורציה בעניין זה.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

לא מצד דוברי הממשלה.

שר התיירות מ. קול:

אינני יודע. קראתי וראיתי את כל מי שהיה כאן בימים האחרונים ואני אומר: בעניין הפלשתינאים נאמרו דברים בפעם הראשונה, שלא נאמרו עוד כמותם. וזהו רמז די שקוף לקראת מה הולכים ויש סיפורים בעתונות, שארה"ב פועלת בסתר ע"י קשרים שלה להשפיע על אש"ף שישנה את עמדתו, כדי לאפשר לה להכיר בו, כדי שזהיה הכרה הרדית. פועלים בסתר. יש ידיעות כאלה.

עכשיו לגבי הנושא של הגבולות. כל הזמן אנחנו יודעים מהי העמדה בעניין זה. בשתי הבעיות הקשות ביותר העניינים די מדאיגים. אני מסכים עם שר החוץ, שבעית הגבולות אולי תהיה הבעיה היותר חמורה, אפילו יותר מאשר הנושא הפלשטינאי. אבל בשני הנושאים הכבדים האלה: הנושא הפלשטינאי ונושא הגבולות, בשני הדברים האלה העניינים די מדאיגים.

אני מבין, איפוא, שחשוב מאד מה שנעשה, המפנה הזה. כי אולי רצו להחניק את תעשית הנשק שלנו, ע"י יצרני נשק בארה"ב או פקידים מטעמים מדיניים וכו'. אבל אני מבקש, שלא יתקבל הרושם, שהנה הודות למה שניתן לנו אנחנו נהיה מוכנים ללכת לקראתם בעניינים הגדולים. אני יודע, ששר החוץ הזהיר מפני זה, שיכול להיות עימות. אבל אני אומר בפירוש, שקרטור יצא בכלל מחשיחה עם אסאד בהתלהבות כזאת, כאילו נפתח דף חדש ביחסים במזרח התיכון. מה ההתרשמות הגדולה הזאת מחשיחה בין הנשיא האמריקאי והנשיא הסורי? נאמרו כאילו מלים יותר חמות משנאמרו לנשיא המצרי או למלך הירדני ההאשמי. זה משהו בלתי רגיל. לכן הייתי קצת מודאג.

שר הבטחון ש. פרס:

קרטור העביר לי אתמול מסר שהוא מייחס חשיבות מיוחדת לדבריו לא רק על ענין הנשק, אלא על ישראל כשיקול ראשון במעלה, על הידידות.

שר התיירות מ. קול:

אנחנו צריכים להיות אסירי תודה על כל דבר טוב. ישראל לא צריכה לזלזל. אין לנו הרבה ידידים בעולם, וזאת המעצמה הגדולה ביותר. אבל נדמה לי, שהופר האיוון בדיבורים ובכתיבה מבחינה זאת. ואני שואל את שר החוץ: האם הוא לא שמע על הפעילות האמריקאית הזאת, ששמענו עליה בעתונים, כלפי

אש"ף כדי שישנה את עמדתו? כי צדקת: ברגע שאש"ף ישנה את עמדתו, הם חופשיים להכיר בו. זה ברור לכל. והם כודאי יודעים זאת והם פעילים מבחינה זאת.

אני חושב, שטוב שזה קרה, וטוב שזה קרה גם השבוע. מכיוון שאחרי שגב' ג'ייקובסון דיברה בטלויזיה, והיתה לה הופעה טובה וחיובית כאן בטלויזיה - בירכתי אותה על כך אפילו בשיחת טלפון ואמרתי שטוב שאמרה, שהמנהיגים היהודיים בארה"ב מבינים את הדבר הזה ועומדים על המשמר. ואני אומר: אנחנו צריכים לתדרך את ידידינו, גם היהודים וגם את אלה שהשיגו בשבילנו את התרומה הזאת בענין הנשק, על מנת שידעו שהבעיות הגדולות הן לפנינו. אין ספק בכך. והם צריכים להבין את הבעיות הללו. צריך לתדרך אותם שיבינו את הבעיות הללו, בעיקר בעית הגבולות.

עכשו לגבי הנושא הפלשתיני. אני חושב שוב, שכל הזמן אנחנו שוגים בכך שמעלמים מן הצורך לדון בזה ולגבש עמדה שונה במקצת מזו שהיתה כאן ליד השולחן במשך שנים. כי אין ספק, שהנוסחה הקודמת שחוסין ימנה אנשים איננה מציאותית. אם מדובר על משא ומתן - יהיו שלשה פרטנרים למשא ומתן: ישראל מצד אחד, ירדן מצד שני, וגורמים פלשתינאיים שהיינו צריכים לעודד את קיומם. אתמול שמעתי, שלראש עירית עזה נתלווה "עוזר טכני", שעוזר לו בסידורים לקבל כסף. אני מניח שהוא קיבל ממנו גם עזרה רוחנית או פוליטית, לא רק טכנית.

אני אומר איפוא - אין עכשו מקום לקיים דיון על הנושא הפלשתינאי. אבל מהנושא הזה אי אפשר יהיה להתחמק, ואי אפשר כך להמשיך.

השר י. גלילי:

גם שינוי בעמדות היסודיות לגבי מדינה שלישית?

שר התיירות מ. קול:

אתה יודע, שאני נגד מדינה שלישית. אני אומר, שישראל מנעה אפשרות שזהיה עוד נציגות פלשתינאית חוץ מאש"ף. אנחנו אשמים בזה. אני אומר לך, ישראל, במלוא ההכרה שאנחנו אשמים בזה, שהיום קיימת רק נציגות אחת, של אש"ף. במשך השנים יכולנו להביא להתפתחות אחרת, שיהיו שתי נציגויות.

שר התחבורה ג. יעקבי:

אלמלא היתה קמה מדינת ישראל, לא היה אש"ף.

שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק:

אני רוצה להעיר הערה בענין הנשק. אני חושב, שצריך לזכור כי הצעת המיון לשתי קטיגוריות לא היתה מכוונת נגד ישראל, אלא זאת היתה הצעה, שכפי הנראה, בקוויה הכלליים, תאושר ע"י הנשיא, וזאת היתה מדיניות גלובאלית של ארה"ב. הנכון הוא, שאילו זה נשאר במתכונתו המקורית, בלי הבהרה לגבי ישראל, זה היה יכול להיות בעל תוצאות חמורות לישראל.

כבר בישיבה הקודמת לא האמנתי, שאנחנו יכולים ע"י פעולה להכניס את עצמנו פורמלית לתוך הקטיגוריה הראשונה. אבל קיבלנו הבהרות, שיש בהן חידוש ועדכון של ההבטחות הקודמות.

כאן אני רוצה להעיר הערה אחת, שיתכן שהיא פורמלית גרידא. הייתי שמח מאד אילו מכתב ברוח המכתב להמפרי היה נכתב גם אלינו. יש הבדל בין התחייבות הנשיא להמפרי ובין התחייבות לישראל. ויכול להיות שלא מאוחר לנסות לגבש, לפי הכתובת שלנו, אותם הדברים שיש להם משמעות של התחייבות פוליטית, לא משפטית, כלפי ישראל, שהיא בדרך כלל שונה מאשר התחייבות לגבי סנטור אמריקאי או הודעה פומבית. את זה אני מציע לשיקול לפעולה אפשרית.

יש לי שאלה אחת: ארה"ב רוצה להיות HONEST BROKER והיא לא תציע תכניות מגובשות משלה, והיא רוצה למלא תפקיד של תיווך, וזה התפקיד בזמן המשא ומתן. מה שאני שואל: האם בשיחותיך, אדוני שר החוץ, עלתה בכלל מצד וואנס מחדשה כלשהי או רמז כלשהו על התפקיד של ארה"ב, לא כמתווך בשעת המשא ומתן, אלא כמבטיח קיומו של אותו הסכם שצריך להיות מושג ע"י הצדדים, עם SUGGESTIONS אמריקאיים? האם בענין זה אנחנו יודעים משהו?

השר י. גלילי:

אני רואה חשיבות מדינית ממעלה ראשונה בהכרעה של נשיא ארה"ב בנושא הנשק. ואני מתאר לעצמי, שהיה מקום להתלבטות אם למקד מאבק ציבורי מדיני בנושא זה, בשם לב לעובדה, שאנחנו יודעים את המגמות המדיניות הכלליות של ארה"ב בנושא הנשק. אבל דוקא מפני שזה אינדיקטור מן הראשונים בחשיבותם גם בתחום המדיני, כלומר עידוד מדינות ערב במהלך המגעים האחרונים עם נשיא ארה"ב, כאילו מתרחשת תמורה במידת המחויבות האמריקאית כלפי ישראל - זה היה דבר מסוכן מאין דוגמתו, מחוץ לחשיבות הממשית של נושא הנשק והתעשייה והיצור והיצוא. ולי נראה, שהנסיגה מלמדת שיש משקל למאבק שלנו בארה"ב, אם הוא ערוך בעיתוי המתאים ובנושא המתאים.

לי לא מפריע, שאנחנו מביעים את ההערכה הראויה להתפתחות הזאת. מפני שאיננו יכולים להיחפז ביצירת מתחים בינינו ובין ארה"ב, כל עוד ניתן להמנע מהמתחים האלה. ועוד שמורים לנו נושאים ועיתויים למתחים. עם זאת, אני רוצה לומר, שאנחנו ממשלה שעומדת להתחלף. וכל כמה שממשלה זו מוסיפה לכהן עד להתחלפותה בממשלה אחרת, היא צריכה לחזק את הדברים שאמר בשמנו שר החוץ למזכיר המדינה בשלושת הנושאים: (1) הנושא של גבולות בני הגנה; (2) בקשר לכך גם הנושא של הארת החיוניות שבפעולה ההתישבותית בתוך הפרמטרים המקובלים עלינו. (3) שלילת הפתרון של מדינה פלשתינאית. כאן הם איזורי הסכנה. באשר אי-אפשר להתעלם, ואינני יודע מה עוד חסר בסימני ההיכר או כמתן הסימנים בדברי הנשיא

והמזכיר למושג "מולדת", שלא לקרוא לזה בשם "מדינה"...

שר התיירות מ. קול:

"מולדת" זה יותר מ"בית לאומי".

השר י. גלילי:

... אם מדובר בגבולות או מדובר במידת עצמאות ובשיעורי זיקה בינה ובין מדינות אחרות, ובמתן מימד ערכי עמוק רגשי כמו "מולדת", כדי שלא נראה מהו הנשוא שבו נעמוד בויכוח עם הממשל האמריקאי, אם לא יעמדו לנו רווח והצלחה מישמעאל. בכך יש גם חשיבות עליונה להדרכה של הידידים שלנו ושל היהודים בארה"ב.

אני חושב, שנאמרו בענין זה למזכיר המדינה דברים בהירים ומשכנעים, כפי ששמענו כאן, ואין להשלים עם שום רפיון בנושא זה. זאת חובתה הלאומית שעוד נותרה לה לממשלה שלנו עד להתחלפותה: להבטיח את האיזון במערכת הקשרים שלנו עם ארה"ב ואת הבהירות המדינית בנושאים אלה, שאני משוכנע שמובטח להם קונצנזוס לאומי גם לאחר הבחירות.

שר התיירות מ. קול:

שאלה נוספת לשר החוץ: קרטז אמר שראשי מדינות ערב אינם מתנגדים לערובה או לערבות אמריקאית לישראל. אם הוא אמר את זה, סימן שזה היה נושא לשיחות. האם אתה אינך מבין, שזה בא במקום גבולות בני הגנה? כי גם סאדאת אמר בשעתו בפומבי: אינני מתנגד, אבל על אף אינץ' אינני מוותר. איך אתה רואה, מה פירוש האמירה הזאת של קרטז?

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

לא במקרה ציטנתי באוזניכם בשפת המקור את אשר אמר וואנס בענין הפלשתינאים בשיחה אתי. הוא הצמיד את זה במפורש ולא במקרה למחויבות שארה"ב קיבלה בענין הסכם ההבנה שנחתם בעקבות הסכם הביניים עם מצרים.

היות והשיחה עם וואנס קדמה למסיבת העתונאים של קרט, עצמנה ציטנתי בפירוט ובלשון המקור, לא יכולתי להגיב מראש על מה שעוד לא שמעתי. אם כי - והדברים כתובים בפרוטוקול במפורש - הזהרתי מן השימוש במלה "מולדת" ודוקא משום אי-ההבנות שהיא עלולה ליצור בצד השני. ואנחנו גם טוענים - ואפילו השר קול הרחיק היום לכת בדבריו - שיש צורך למצוא פתרון לבעיה הפלשתינאית, מה שאני קורא "שאריית הבעיה הפלשתינאית". על זה קיבלנו החלטה מפורשת ביולי 1974, שהבאנו אותה לידיעת העולם, ועד לגבול ידוע היא גם עשהה רושם טוב. היא פשוט מיצתה את עצמה פחות או יותר. ברור שאם הוא חוזר ואומר, ש-242 כולל את כל האלמנטים בפתרון - אני אינני רוצה לחלוק עליו על כך. אני מסכים ש-242 כולל את כל האלמנטים הדרושים לפתרון הסכסוך. אבל יש דינמיקה של התבטאויות שמבטאות מדיניות. ואמרתי לכם, ששמעתי שהדברים של קרט, שנשמעים כמו יריה מהמותן למעשה אינם יריה מהמותן, הם מחושבים, כולל הטכניקה של השמעת דברים כמו יריה מהמותן.

אני רוצה לומר: אתם הרי כבר מכירים אותי הרבה שנים בעבודה. מעולם לא הסתרתי דאגות. תמיד שיחפתי אתכם בחששות. וגם היום דיווחתי דיווח נאמן. ואני מתפלא על הקלות היחסית ששמעמעת מדברי השר קול על ההסדר בנושא הנשק, בנושא יחסי החימוש ויחסי הרכש בין ארה"ב לישראל.

שר הבטחון ש. פרס:

.SECURITY RELATIONSHIP

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אני חושב את זה להישג אדיר, המשפר את המצב. זאת איננה הוצאת עז. לדעתי, זה חיזק את המחויבות האמריקאית. יתכן שצדק שר המשפטים, שאילו אנחנו קיבלנו את המכתב הזה, היה טוב יותר מאשר רק הסנטור. אני רק חושש, שאם נבקש מכתב ולא נקבל אותו, יהיה לזה אפקט שלילי.

שר הבטחון ש. פרס:

לי יש גם חשש, שאילו קיבלנו היום את המכתב, הפירוש שהיה ניתן לו היום בארץ היה מתקבל כהתערבות בענייני הבחירות. והיות וגם לנו יש עניין לשמור על ה-DIGNITY ביחסים, בשלב זה לא דיברנו על כך.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

בגלל חסכון בזמן, לא אשווה את הטקסטים...

שר התיירות מ. קול:

לאחר הודעת ה"ליכוד" על אסון המסוק כלפיך, אין עוד DIGNITY. זה דבר נורא. אני הייתי מזועזע מהמודעה הזאת.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אינני משווה עכשו בין טקסטים, בין מה שנאמר בהסכם ההבנה בעניין זה ומה שנאמר בהודעת וואנס בלונדון ובמכתבו של קרטל להמפרי. אני חושב, שההתבטאויות האחרונות הן הרבה יותר כוללות, הרבה יותר מחייבות את

האמריקאים, ובביטויים הרבה יותר חמים וחד-משמעיים. ומי שיקרא עוד פעם - ואני ממליץ לקרוא (לא אצטט) ממכתבו של קרטל להמפרי - מוכרח להתרשם שכאן יש התחייבות מוסרית, פוליטית, בטחונית. אבל המעניין שגם קרטל כתבונה אמר, שחיוזק כוחה של ישראל עוזר לשלום. לא רק מרתיע, אלא יש לו גם השפעה על תהליך השלום. כי הוא מבין, שישראל חלשה לא תשא ולא תתן. ישראל חזקה יכולה להרשות לעצמה לשאת ולתת. אני מחשיב מאד את ההתפתחות הזאת, עד כדי כך שאני אפילו מרוצה שהודלפה הטיטא וכתוצאה מזאת באו הביטויים, כולל הביטויים המעניינים שאותם פירט שר הבטחון.

לכן לא הוציאו עז, אלא שיפרו במידה רבה את קשרי הבטחון בינינו ובין ארה"ב.

לא ידוע לנו על מגעים שיש בין ארה"ב ובין אש"ף. אני מאמין, שאין מגעים פוליטיים. אולי יש מגעים מודיעיניים באיזה מקום. אינני מתחייב בעניין זה. אבל מה שכן ידוע לי, שהאמריקאים בהחלט רוצים שאש"ף ישנה את עמדתו כלפי ישראל. זה משמע מההתחייבות כלפינו. קל וחומר שקרטל אמר זאת בגלוי במסיבת עיתונאים, שהיה רוצה לראות שינוי בעמדת אש"ף.

לכן, אינני רואה בזה שום חידוש. אני מוכרח לומר - לי אין שום הפתעה בדברים שאמרתי כאן. הם היו קיימים כמה שנים. ואם לא חלה התקדמות בעניין זה, זה משום שהצר הערבי גילה קשיחות, וכמה מההתפתחויות היו בנויות על קשיחות.

שר התיירות מ. קול:

אבל קרטל התקדם בהתבטאויות שלו.

סגן ראש הממשלה ושר התו"צ י. אלון:

לגבי ענין הערובות - עד היום מארה"ב לא שמענו שום דיבור על ערובות כתחליף לגבולות. מהאירופים, בודאי מהצרפתים, תמיד שמענו שערובות בינלאומיות יכולות להיות תחליף לגבולות. אבל העובדה שסאדאת חוזר ואומר פעמים אין ספור, שהוא איננו מתנגד לערובות בינלאומיות לישראל - לעתים הוא אומר גם למצרים, לעתים איננו אומר גם למצרים, לעתים הוא מדבר גם על ברית צבאית ישראלית-אמריקאית - מעידה שזאת האסטרטגיה המצרית, שהם מוכנים להשלים עם ערובות או בריתות אמריקאיות-ישראליות תמורת שטחים. גם בזה אין שום חידוש.

שר התיירות מ. קול:

הוא אמר, שמנהיגי ערב אמרו, לא סאדאת.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ י. אלון:

אני אומר לכם, שלי אין כאן שום דבר חדש. אני אומר את זה שנים מסביב לשולחן הזה, שלכך זה הולך, עוד לפני שהיו ידיעות, רק עפ"י הערכת מצב.

ידידינו לא רק שתודרכו, אלא פעלו. האם אתה חושב, שפעולות אלו נולדו מרוח הקודש? אין לנו אצבע בזה?

ובאשר ליהודים, לשנתי עכשו מתגבש מוסד נוסף חדש ליהודים: קבינט שיכלול בתוכו את ועידת הנשיאים פלוס ארגונים נוספים שלא היו כלולים בה עד עכשו. והיו ביטויים יהודיים חשובים בארה"ב, לא רק בטלוויזיה שלנו, ויהודים ערים מאד. הם מודאגים מאד, ואנחנו מחזיקים אותם בתמונה באורח שוטף.

לדברי שר המשפטים, המסמך ההוא הודלף באמת לא נגד ישראל. אבל יש מדיניות גלובלית של ריסון מירון החימוש, ואני שמח שכתוצאה מהדלפה נאמר במפורש, שמדיניות הריסון של מירון החימוש מעולם לא חלה על ישראל. אם אתה רוצה, זאת אולי אפילו קטיגוריה יותר טובה משיש להם עם נאט"ו.

ארה"ב לא העלתה בשיחה זו שום מחשבה או רמז בדבר תפקידה מעבר לתיווך, כלומר כנותן ערכויות או כנותן אחריות שההסכמים יבוצעו.

בעקבות דברי השר גלילי, אני רוצה שתדעו, שבענין גבולות בני הגנה, בענין המדינה השלישית, בענין מדיניות ההתיישבות שלנו ובענין אש"ף, הוא שמע דברים חד-משמעיים, לא רק בתוכן, גם בטון. ואני בטוח שכך הוא דיווח, ואני משוכנע שהאמריקאים מביאים בחשבון, שכאן יש להם ענין רציני.

אבל שמתי לב לעובדה, שאפילו וואנס רואה את הענין הטריטוריאלי, מהצד הערבי, לא מהצד האמריקאי, כדבר העיקרי, יותר מאשר הדגשת הענין הפלשתינאי. לכן נמסר לכם מה שנמסר.

בסך הכל זאת היתה פגישה טובה ומועילה מאוד, גם להבהרה וגם לחילופי הדעות, וכמובן התוצאות המעשיות בענין הנשק.

610

611. ש א ל ז ת

שד הבריות ו. שם-טוב:

הגיעו אלי ידיעות, שבחלקן גם פורסמו בעתונים, על קבוצת יהודים, בחלקם במדי צה"ל ובחלקם בבגדים אזרחיים, מזויינת בנשק, שמבקרת באחד מהכפרים באזור לטרון נדמה לי, ומטרידה את התושבים. מאיימים עליהם, מפעילים טרור והפחדה ופגיעה ברכוש ובבתים, נסירת ידיעות של דלתות. כאן מדאיגה לא רק העובדה שיש הטרדה בלתי חוקית, אלא לפי הידיעות שלי מן ההיסטוריה - כך נולדות קבוצות טרור מחתרניות, שאחר כך אינך יודע איך הן פועלות.

האם הממשל יודע על הפעולות הללו? האם נערכה חקירה מה טיבה של הקבוצה הזאת, שעושה את הפעולות הללו זה חודש ויותר?

והיות וזה בהקשר לענייני בטחון, אולי יכול שד המטרה לומר אם נחקרה העובדה, שהיו יריות כלילה על ביתו של ראש עיריית נצרת? מי ירה? האם יש חקירה?

שר הבטחון ש. פרס:

היריעות הגיעו לממשל הצבאי. הממשל הצבאי גם הציב מארבים לתפוס את המטרידים. עד עכשו לא הצלחנו, עד כמה שאני יודע, לאמת את השמועות והתלונות הללו. אולי חשד הלל יוסיף. המטרה גם החליטה, בעקבות זה, לפתוח תחנת מטרה באותו כפר. אבל לעת עתה, יש לנו רק תלונות ולא הוכחות.

שר התיירות מ. קול:

איזה כפר זה?

שר הבטחון ש. פרס:

אינני זוכר כרגע.

שר המטרה ושר הפנים ש. הלל:

במידה שאנשינו התעניינו - גם הם לא העלו כלום. אבל כדי למנוע ספקות, לא הייתי קורא לכך "תחנת מטרה", אבל אנחנו מחזיקים כוח מטירתי קבוע במקום, כדי לראות מה תהיה ההתפתחות.

בקשר לנצרת - התשובה חיובית. נעשית בדיקה. לפני חצי שעה, עמדתי שוב בקשר עם אנשינו ואני מקוה, שיעלו על העניין. יש לי מחשבות שונות, לא אומר אותן.

612. סלילת מסילת הברזל לאילת

שר התחבורה ג. יעקבי :

אני מביא, ביחד עם שר האוצר, הצעה להחלטה בענין המשך סלילה של מסילת הברזל לאילת (הנספח נמצא בתיקים). מדובר במפעל ממלכתי חשוב מאד, בעל משמעות רבה לטווח ארוך, שבין השאר נועד לקשר את נמליה של ישראל זה עם זה, את נמלי אילת, אשדוד וחיפה, להוות במידה רבה מאד גשר יבשתי בין הים התיכון, ים המלח וים סוף.

אלמלא הוכח המפעל הזה ככדאי מבחינה כלכלית, גם למרות החשיבות האסטרטגית שלו, לא היינו ממליצים על כך. אבל מכל הבחינות הכלכליות שנערכו, המפעל הוכח ככלכלי, גם בהנחות מינימליות פסימיות, משב-1982 כבר יגיע היקף הובלת המטענים האלה ל-3.5 מיליון טון - מטען של מיליון טון פוספטים, מטען של מיליון וחצי טון אשלג, ומטען כללי חצי מיליון, וכן מטען מכולות של חצי מיליון טון. וזאת ללא כל כמות של פחם, שיתכן שגם חלק ממנה לצורך תחנת הכוח בחדרה, יובל מאילת צפונה. אבל כאמור, הכדאיות הכלכלית הוכחה כודאית גם בלי כל תוספת של הובלת פחם.

ההצעה המונחת כאן קובעת שלש הנחיות: (1) שהממשלה סומכת את ידה ומאמצת את ההחלטה שנתקבלה בוועדת השרים המיוחדת לענין המשך סלילת מסילת הברזל מהר-צין לאילת; (2) מטילה על שר האוצר ושר התחבורה לבחון דרכים להעמיד לרשות רכבת ישראל, בשנת הכספים 1977/78 סכום של 30 מיליון לירות לסלילת המסילה בקטע מהר-צין לעין-חצבה, וכן סכום של 16 מיליון לירות לתכנון המסילה עד אילת וסדום, (3) ולהסמיך את שני השרים הללו לברר אפשרויות לגיוס הון השקעה מחו"ל למימון מפעל הרכבת לאילת.

כמה דברי הסבר. ראשית, הקטע שעד הר-צין לצורך שדה הפוספטים החדש, שיפתח עם בראשית 1978, קטע שמחבצע במשותף בין כימיקלים לישראל לבין רכבת ישראל, יושלם באוקטובר 1977, שלשה חודשים לפני ששדה הפוספטים החדש יושלם, וישמש את השדה הזה להובלת הפוספטים לנמלי הצפון, אשדוד וחיפה,

בעיקר אשדוד.

שנית, הקטע שבין הר-צין לבין עין-חצבה יעלה כ-110 מיליון לירות במחירים קבועים, באורך של 22 ק"מ והוא כשלעצמו גם אם המסילה לא תוארך לאילת ולסדום, עומד בכל מבחן כלכלי.

שלישית, כאמור, המפעל כולו נבדק ע"י משרדי האוצר והתחבורה מבחינת הכראיות הכלכלית שלו והוכח, שהוא עובר את נקודת האיזון גם בהנחות פסימיות לגבי תחזית המטענים.

רביעית, כבר בתקציב הקיים ואשר אושר ע"י הממשלה והכנסת, מופיעים 15 מיליון לירות לצורך סלילת הקטע הזה, וכן 16 מיליון לירות להשלמת התכנון עד סדום ואילת. ואילו 15 מיליון לירות נוספות נאמרו לי שמתקצבות ברזרבה. וכאן מוצע ששרי האוצר והתחבורה יבררו את האפשרות להעמידן לרשות המפעל לשם רציפות הביצוע של הקטע הזה.

יתרה מזו, אם תהיה רציפות כזאת, המחר של המשך הסלילה יהיה נמוך יחסית, משום שהציוד נמצא במקום, משום שאפשר להמשיך את העבודה בתהליך אחד.

וחמישית, יש הצעות לא מבוטלות, 3-4 במספר, מצד גורמים בינלאומיים חשובים מאד, כולל מדינות שמעוניינות להשתתף או בהלוואות לטווח ארוך בתנאים טובים או בהשקעות בתנאים מסוימים, בביצוע הפרויקט הזה. ומה שמוצע כאן הוא, שבמקביל להמשך התכנון ולהמשך הסלילה בקטע המייד, שרי האוצר והתחבורה יבררו אפשרות של אימוץ חלק מההצעות הבינלאומיות הללו לשם קידום הביצוע של המפעל הזה לעתיד.

אני רוצה לומר, שלמרות שהמפעל הזה נמצא בראשיתו וללא כל קשר אתו למעשה, כבר השנה יגיע היקף התפעול של הגשר היבשתי לכ-100 אלף טון, לעומת 35 אלף טון בשנה שעברה, וזאת למרות פתיחתה של תעלת סואץ. גם הנחותינו לגבי העתיד, אותם 3.5 מיליון טון, שהם תחזית המטענים להובלה במפעל זה ב-1982, לוקחות בחשבון שחעלה סואץ תפעל ללא הפרעות במתכונת מלאה. ולכן, בעצם אנחנו בונים את החישובים שלנו על בסיס זהיר מאד מאד, מוצק מאד הייתי אומר. זאת ההצעה.

שר הבטחון ש. פרס:

שר האוצר, אתה רוצה להוסיף משהו?

שר האוצר י. רבינוביץ:

לא.

שר הבטחון ש. פרס:

יש לאחד החברים הערה? אין. ההצעה מאושרת. בהצלחה. זהו מפעל חשוב גם מבחינת פיזור האוכלוסיה, גם מבחינת פיתוח אילת וגם מבחינת כושר התחבורה של המדינה כולה ואני מברך על היוזמה.

מ ח ל י ט י מ :

א. הממשלה סומכת ידה על ההחלטה מיום ט"ו בכסלו תשל"ז (7.12.76) של ועדת השרים לענין המשך סלילת מסילת הברזל מהר-צין לאילת.

ב. להטיל על שרי האוצר והתחבורה לבחון את הדרך, להעמיד לרשות רכבת ישראל בשנת הכספים 1977 סכום של 30 מיליון ל"י לסלילת המסילה בקטע מהר-צין לעין-חצבה וסכום של 16 מיליון ל"י לתכנון המסילה עד לאילת ולסדום.

ג. להסמיך את שרי האוצר והתחבורה לברר אפשרויות לגיוס הון השקעה מחו"ל למימון מפעל הרכבת לאילת.

613. המרת קצובת הביגוד לשדים מדולרים ללירות

שר המסחר והתעשייה ח. בר-לב:

מדובר בסעיף ב' של התוספת.

הנוהג הוא, ששדים ורעיותיהם היוצאים לחו"ל, זכאים להקצבה לביגוד, שניתנת בדולרים, אחת לשנתיים. ההצעה המונחת כאן לפנינו אומרת להקציב את המענק הזה בלירות ישראליות הצמודות למדד המחירים, החל ב-1.5.77.

כיום ההקצבה לשד היא 200 דולר. ההצעה אומרת להקציב 2,000 לירות; ולרעית השד - במקום 300 דולר, אומרת ההצעה 3,000 לירות.

זאת ההצעה והרעיון שמאחוריה הוא לחסוך דולרים ולעודד תוצרת הארץ. יש לנו תעשיית ביגוד מצוינת בארץ, ואפשר את החליפות ואת השמלות, לפי המלה האחרונה של המורה, להשיג בארץ ואין כל סיבה לרכוש זאת בחו"ל.

השר לקליטת העליה ושר השיכון ש. רוזן:

ההצעה נראית הגיונית מאד ומוצדקת. אבל נדמה לי, שאין הממשלה מוסמכת להחליט בענין שכר ותשלומים לשדים, אלא רק ועדת הכספים.

שר הבטחון ש. פרס:

כאן ההצעה היא להחליף דולרים כלירות.

השר לקליטת העליה ושר השיכון ש. רוזן:

אני מעלה את זה כי קיבלתי הודעה על כך מהיועץ המשפטי. שר המשפטים נמצא כאן והוא יכול להגיד אם אנחנו יכולים לקבל זאת כהחלטה או כהמלצה.

שר המסחר והתעשייה ח. בר-לב:

היועץ המשפטי שלי אמר לי, שזאת דיסקרציה של הממשלה.

שר התחבורה ג. יעקבי:

אני מציע לקבל את הצעת שר המסחר והתעשייה, שאני חושב שהיא נכונה לגופו של ענין. ובמידה שהיועץ המשפטי יקבע שזאת סמכותה של ועדת הכספים - לראות בכך המלצת הממשלה לוועדת הכספים.

שר הבריאות ו. שם-טוב:

2,000 לירות לשנתיים זה יותר מדי. אולי אפשר

להקטין את הסכום?

שר הבטחון ש. פרס:

נדמה לי, שזאת חליפה אחת.

שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק:

אני מקבל את הצעתו של שר התחבורה.

מ ח ל י ט י מ :

בכפוף לחוות דעת היועץ המשפטי לממשלה, כי
ההחלטה בנושא זה היא בסמכותה של הממשלה (ולא של ועדת הכספים של הכנסת):

לתקן החלטה מס' 155 של הממשלה מיום כ"ב בכסלו תשכ"ח (24.12.67), כדלקמן:

א. במקום סעיפים: 1(ג)(2) יבוא: (2) ביגוד אחר - 2,000 ל"י אחת לשנתיים (צמוד למדד המחירים לצרכן) החל מיום י"ג באייר תשל"ז (1.5.77).

ב. במקום סעיף 2(ג) יבוא: ביגוד עבור רעיית השר (בנוסף לביגוד השר) לפי סעיף 1(ג) לעיל בסך 3,000 ל"י אחת לשנתיים (צמוד למדד המחירים לצרכן), החל מיום י"ג באייר תשל"ז (1.5.77).

באם היועץ המשפטי לממשלה יקבע כי סמכות ההחלטה היא בידי ועדת הכספים של הכנסת - אזי תיהפך החלטה זו להמלצת הממשלה שתוגש לוועדת הכספים של הכנסת.

614. מינוי מנהל כללי בפועל למשרד הדתות

שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק:

מדובר בהארכת המינוי הזמני של מר ליפל לעוד ארבעה חודשים. אני נמנע מלהציע מינוי של קבע, משום שאני חושב, שעריך להשאיר לשר הדתות הבא, תוך זמן מסוים, להביא לפני הממשלה מינוי של קבע.

שר הבטחון ש. פרס:

בענינו של מנכ"ל משרד הדתות, אני רק מבקש להעיר לשר הדתות, שהוא צריך להציע למנכ"ל לשנות את שמו לעברית.

שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק:

גם את זה נשאיר לשר הבא.

שר החקלאות ושר התקשורת א. ארז:

בהזדמנות זאת אני מבקש מחשר, שישתדל במשך החודשים האלה לתקן את העוול שנעשה למועדים, שאינם שייכים ל"פועל המזרחי".

שר הבטחון ש. פרס:

ההערה הושמעה, ובזה היא נגמרה. היא לא תידון.

שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק:

מבלי לקבל את ההגדרה של שר החקלאות לכאן או לכאן, אני יכול להודיע, שנפגשתי עם משלחת של רכני המושבים והבטחתי להם, שלא תהיה שום אפלייה ביחס אליהם.

שר המשטרה ושר הפנים ש. הלל:

כשר הפנים אני רוצה להגיד - לא רק מושבים, אלא כל מיני ישובים, שאני נפגש אתם. הבעיה איננה ספציפית למושבים.

שר המשפטים ושר הדתות ח. צדוק:

גם הבטחתי היתה מכוונת לכל המערכת הזאת, לכולם.

שר התיירות מ. קול:

גם הישובים של "העובד הציוני".

מחליטים:

על פי סעיף 12 לחוק שדות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, למנות את מר ישראל ליפל לתפקיד מנהל כללי בפועל של משרד הדתות, החל ביום כ"א באייר תשל"ז (9.5.77) למשך ארבעה חודשים.

615. מינוי מנהל אגף המכס והבלו

שר האוצר י. רבינוביץ:

אני מבקש לאשר את מינויו של מר אבולעפיה למנהל המכס. מר אבולעפיה עובד באוצר שנים רבות, ועכשו משמש כסמנכ"ל. בודאי קראתם בעתונות, שהיתה התעוררות מסביב למינוי הזה. ההחלטה נפלה מזה זמן רב, ואני מבקש לאשר.

שר הבטחון ש. פרס:

יש התנגדות? אין - מאושר.

מחליטם:

על פי סעיף 23 לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, לאשר את מינויו של מר יחזקאל אבולעפיה לתפקיד מנהל אגף המכס והבלו.

616. מינוי מנהל האגף לחינוך דתי במשרד החינוך והתרבות

שר החינוך והתרבות א. ידלין:

משרת מנהל האגף לחינוך דתי היא משרה, שצריכה להגיע לאישור הממשלה. עם פרישתו של מנהל האגף הנוכחי, אני מביא הצעה לאשר את מינויו של אברהם רון למשרת מנהל האגף. אברהם רון הוא עובד משרד החינוך. הוא איש שצמח מתוך המערכת ואני שמח לציין, שהתייעצתי עם המועצה לחינוך ממלכתי-דתי,

שהיא המוסד החוקי לצורך זה, ופה אחד הביעה המועצה לחינוך ממלכתי-דתי את הסכמתה למינוי הזה. אני חושב, שבזה היא באמת גילתה אחריות ממלכתית ואני מציע, שהממשלה תאשר.

שר הבטחון ש. פרס:

יש התנגדות? אין - מאושר.

מחליטים:

בהתאם לסעיף 23 לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, לאשר את מינויו של אברהם רון למשרת מנהל אגף החינוך הדתי במשרד החינוך והתרבות, החל ביום ט"ו בסיון תשל"ז (1 ביוני 1977).

(עד כאן דעמה א.ב. - מכאן ל.ד.)

617. אשרור ההסכם בדבר הקמת הקרן הדו-לאומית למחקר ולפיתוח תעשייתיים

שר האוצר י. רבינוביץ:

אנחנו צריכים להחליט לאשר את ההסכם בדבר הקמת הקרן הדו-לאומית למחקר ולפיתוח תעשייתיים, בין ממשלת ארה"ב לבין ממשלת ישראל, שנחתם בירושלים ביום א' באדר ב' תשל"ו (3 במרס 1976) על ידי מזכיר האוצר ויליאם סיימון, מצד ממשלת ארה"ב ועל ידי שר האוצר, יהושע רבינוביץ, מצד ממשלת ישראל. אני מבקש לאשר זאת.

שר התיירות מ. קול:

אני רוצה לבקש את שר האוצר להסביר לנו האם הקרן
הזו פעלה עד עכשו, לפני שנחתם ההסכם ואם כן, מה היא עשתה ומה מטרתה העיקרית של
הקרן הזו?

שר המסחר והתעשייה ח. בר-לב:

הקרן הזו לא פעלה עד כה, שהרי תפקידה טרם אושר.
מה שהתקיים עד כה - במסגרת הסכם סיימון-רבינוביץ, כוננה מועצה משותפת של
מפתחים בתעשייה האמריקאית ומפתחים אצלנו. מצדנו עמד בראש המועצה הזו המדען
הראשי של משרדי - פרופסור יעקב. מצד האמריקאים - ד"ר ג'ק גולדמן, שהוא המדען
הראשי של "זירוס". המועצה נפגשה מספר פעמים בארץ ובארצות הברית, ואושרו תחומים
לפיתוח בעלי עניין משותף לארה"ב ולנו, במיוחד בתחום האנרגיה, אבל לאו דוקא
בתחום זה, כאשר מיד עם אשרור הקרן יהיו גם תקציבים שאפשר יהיה לעבוד אתם,
כשהתקציבים הללו נועדו לכיצוע המחקר והפיתוח בארץ, על ידי המפתחים שלנו, אבל
הקריטריון הוא - נושאים שיש לארה"ב עניין בהם.

שר התיירות מ. קול:

האם 30 מיליון הדולר קיימים בתקציב?

שר האוצר י. רבינוביץ:

כן.

פרופסור א. לביא:

מאז שההסכם נחתם, נעשו פעולות רקע להכנת הפרויקטים האפשריים לשיתוף פעולה בין התעשייה הישראלית לבין התעשיות האמריקאיות. משימות אלה מוכנות פחות או יותר ומחכות לאשרור ההסכם והפעלת הקרן. עם האשרור, סדר הפעולות הנראה הוא, שלקראת יוני-יולי ימונה מנכ"ל לקרן, שיהיה בארץ. יש מועמדים ישראליים ויש מועמדים אמריקאיים. מועצת הנגידים של הקרן, שתמנה אותה, היא שתבחן ותמנה את המנכ"ל והוא יוכל להתחיל לפעול מסביבות יוני שנה זו, כך שעל הצעות מעשיות אפשר יהיה להתחיל לעבוד לקראת ספטמבר 1977, עם אשרור הדבר הזה, שכן אז אפשר יהיה להכנס מעשית להפעלת הקרן.

כמו כן, עובדו נוהלים מעשיים, שלפיהם ינתנו מענקים או הלוואות, לפי החלטתה של מועצת הנגידים, שזהיה מורכבת משלשה נציגים אמריקאיים ושלשה נציגים ישראליים.

שר הבטחון ש. פרס:

אם אין התנגדות, תודה, זה מאושר.

מ ח ל י ט י מ :

לאשרר את ההסכם בדבר הקמת קרן דו-לאומית למחקר ולפיתוח תעשייתיים, בין ממשלת ארצות הברית לבין ממשלת ישראל, שנחתם בירושלים ביום א' באדר ב' תשל"ו (3 במרס 1976) על ידי מזכיר האוצר, ויליאם סימון, מצד ממשלת ארצות הברית ועל ידי שר האוצר, יהושע רבינוביץ, מצד ממשלת ישראל.

(נוסח ההסכם נמצא במזכירות הממשלה).

618. הצטרפות ישראל לאמנה בדבר תקנות בינלאומיות למניעת התנגשויות בים משנת 1972

שר התחבורה ג. יעקבי :

מדובר באשרור אמנה בדבר תקנות בינלאומיות למניעת התנגשויות בים, משנת 1972. זו אמנה, שעומדת להכנס לתוקף ב-15.7.77. היא נתקבלה בוועידה בינלאומית של המדינות החברות באו"ם באוקטובר 1972 ונצטרפו אליה 30 מדינות, ביניהן כל המדינות היבשתיות החשובות. אנו בשנת 1965 הצטרפנו לאמנה הקודמת, שחודשה ועודכנה למסגרת הזו. כל ההסדרים החדשים שבה נבדקו על ידי מומחים של משרד התחבורה, אגף הספנות והנמלים ונמצאו מתאימים לצרכי הספנות הישראלים.

משרד החוץ ומשרד המשפטים סומכים ידיהם עליה

ולכן מוצע אשרורה.

שר הבטחון ש. פרס :

אם אין התנגדות, היא מאושרת.

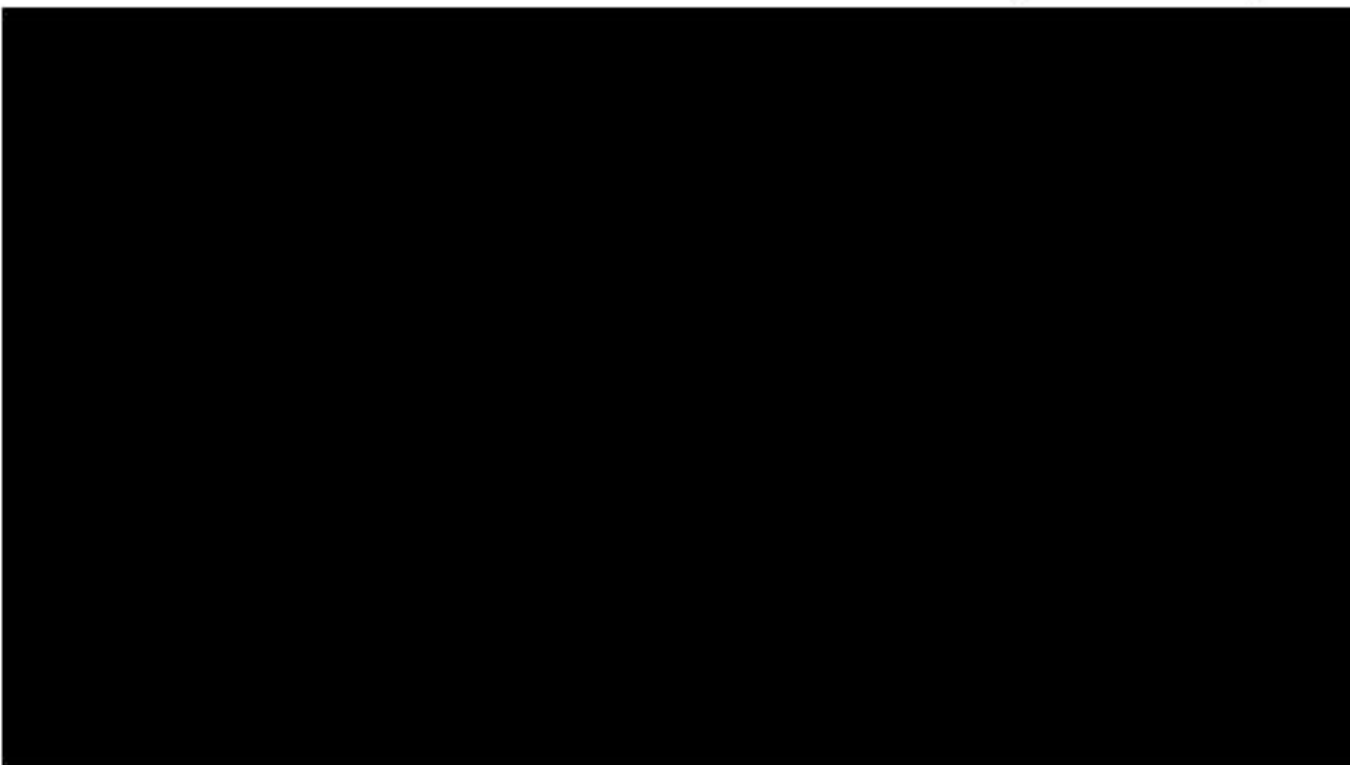
מ ח ל י ט י ם :

(א) להצטרף לאמנה בדבר התקנות הבינלאומיות למניעת התנגשויות בים, 1972, כפי שנתקבלה בעצרת שכונסה על ידי הארגון הבינממשלתי המייעץ לענייני ספנות (IMCO), אשר התקיימה באוקטובר 1972 בלונדון.

(ב) לייפנות את כוחו של שר החוץ לבצע החלטה זו.

(נוסח האמנה נמצא במזכירות הממשלה).

619

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת